

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Abiturijenti, kam?

Mimo moralne, gospodarske, socialne in po-
dobnih kriz, ki gnetejo trenutno človeštvo, je brez
dvoma najkatalnejša kriza akademičnega prole-
tarijata. Saj se nista višina in svojskost akadem-
skega študija nikoli tako povsakdanjila kot ravno
v zadnjih letih, ko vro iz teh svetlišč znanosti mno-
žice brezposelnega razumnštva.

Abiturient si danes ob vstopu na visoke šole
ne more več izbirati študija, na katerega se je z
notranjo zbranostjo pripravil skozi osem let, ker
ve, da mu ne bo nudil življenjske eksistence; prav
tako si je že prenekateri akademik tekem študij
prebral predmete, ki najmanj odgovarjajo njegovim
mladim snem in sposobnostim, pač le zato, ker
se veterica službenih konjunktur obrača zme-
rom v drugo smer. Zategadelj je marsikateremu
sodobnemu akademiku poglobitev v znanost tuja,
saj se mora vendar baviti s snovjo, za katero nima
ljubezni. Univerza se danes potem takem ne more
nuditi človeštvu v celotni svoji misli, ker je tudi
v njo pljusnil val nenaravnih razmer. In v tem
vzdušju iskanja služb je akademik pohodil svojo
osebnost, čast in samozavest ter v ponižanju raz-
mer klonil do tal. Vse to pa ne preseneča, če po-
mislimo, da porabi skoro sleherni akademik —
vštevši čas od ljudske šole — blizu 16 let razum-
skega poglabljanja, morebiti v brezupnem pomanj-
kanju, a vendar v nadi, da bo s svojim znanjem
kasneje v življenju spreverčal človeštvo, uravno-
vešal tok življenja in da bo hkrati sam živel, kot
se človeku živi spodobi. Ko pa prejme diplomo,
ki potrjuje njegovo akademično zrelost, se zgradba
njegove bodočnosti mahoma razsuje in ne ostane
mu niti kamen, kamor bi položil glavo. Kaj ima
današnji akademik od mladih zasnov in diplom?
Potno palico in prazno torbo.

Tak kolovoz hodi danes stotisoče mladih aka-
demikov. In ta inflacija akademičnega proletarijata
je najkatastrofalnejša posledica sodobne krize, za-
kak v tem primeru udarjajo njeni vseugonablja-
valovi v duhovno stran našega življenja, v celico,
ki nudi človeku ali rast ali razkroj. Ne glede na
usoden pojav vsiljenega znanstva v novejših
ustrojih univerz, kar je tipična uvedba vseh samo-
držnih držav, marveč že samo visoko število aka-
demičnega proletarijata nam mora zbuditi strah
pred razsulo sodobne kulture.

Če se dotaknemo konkretno Nemčije in Fran-
cije, bomo videli usodne številke o naraščanju
akademičnega naraščaja. V Franciji je bilo koncem
1932. leta skupno 82.000 članov skupne akademske
mladine, to pomeni, da se je število v zadnjih 30
letih potrojilo; a Nemčija je štela ta čas nad 120.000
študirajočih akademikov — danes je seveda šte-
vilo naraslo na obeh straneh za več tisočev — a
koliko je diplomirancev po vseh evropskih državah,
mladih zdravnikov, pravnikov, filozofov, inženjer-
jev, ki jim ni še komaj vidna lučka upanja ali pa
je morda že vse ugaslo! Pred nedavnim so še
v vseh velikih industrijskih državah romali v pre-
stolnice stotisoči brezposelnih delavcev iskat kru-
ha. Svetovni listi so prinašali dolge kolone o tej
pretresljivi sliki sodobnih dni. O stotisočih mladih
akademskih proletarijih, ki si polagoma izgrizujejo
dušo, pa nihče ne ve besede. Samo med senzi-
skimi vestni čitamo: petdeset tisoč zdravnikov
brezposelnih; trideset tisoč pravnikov in filozofov.
In pika.

A kljub vsem tem bednežem se univerzitetna
poslopja vseh držav zmerom bolj polnijo. Mladi
abiturienti vstopajo, nekateri še zmerom prepo-
jeni s srčnim optimizmom, drugi kot hladni raču-
narji in kruhoborci, a konca ni. In vendar: kje so
mesta za toliko število visokošolskih razumnikov?
Državne službe so takorekoč zaprte. Tudi indu-
strij, ki jo davita gospodarska kriza in notranja
neurejenost, ima vrata zapahnjena. Ostanjejo torej
prosti poklici. Te pa umajajo le podjetnejši diplo-
miranci in še ti se morajo danes — bodisi kot pi-
satelji, slikarji, odvetniki ali zdravniki — boriti
skozi življenje le za skromen kos kruha. Za veliko
večino njihovih tovarišev pa je brezposelnost ne-
izogibna.

Iz množice brezposelnih akademikov se ustvarja
tako nov tip pustolovcev in agentov za svetovni
prevrat. Ti ljudje so globlje doživeli krivično raz-
teibo svetovnega kapitala kot ročni delavci, zato
se je vanje zajedlo jedkejšo sovraštvo do nosilcev
tega kapitala in radikalnejši načrti za rušenje so-
čelnega reda poganjajo v njih. Saj množice akade-
mikov so v svojih načelih ponižane, v svojih po-
uličnih službah osramočene, v svojih čakanjih na-
veličane. Njihovi cilji so pokopani, sni ugasli; z
njimi pa je zatmenjen tudi del duhovne kulture,
kateri je mislila dati sodobno ustvarjajoča mladina
svoj obraz.

Tudi v naši državi se izvijajo zmerom česče
kljci brezposelnih mladih intelektualcev: Dajte nam
dela! Dajte nam kruha! Zmerom resneje se vpra-
šujejo pedagogi: Kam z našo mladino? Novi na-
črti se snujejo, novi nasveti padajo; skozi univer-
zitetna vrata pa vstopa sleherni polletje večje šte-
vilo akademske mladine; a prav tako izstopa sle-
herni polletje množica brezposelnih diplomirancev.
In ni rešitve?

Danes in tudi v bližnji bodočnosti, dasiravno
bi se gospodarske razmere temeljito izboljšale, je
brez dvoma še ne bo. Akademska mladina čaka
namreč že leta zlasti na državne službe, njej pa se
pridružujejo zmerom novi brezposelni. Kdaj bo
prišla vsa ta dolga vrsta na red? — A obrnimo se
s kratko mislijo v tri smeri, ki nam bodo razkrile
rano, katero moramo izžgati, če hočemo, da se
mlado naše razumnštvo vsaj delno izmakne obupni
krizi. Povojna doba je prinesla med drugim tudi ta
nenaraven preokret, da se izmika premnogošte-
vilna obrtniška in kmetijska mladina zemlji in svo-

15 let po sklepu miru zopet kaos

Dunaj, 11. julija.

(Od našega dopisnika.)

Madžarski ministrski predsednik Julij Göm-
bös je odpotoval nazaj na Madžarsko. Izjave čas-
nikarjem ob prihodu, izjave po večernem sestanku
z zveznim kanclerjem dr. Dollfusseom, izjave na
častnem obedu, izjave tik pred odhodom. Veliko
besedi, ki jih je razvaljalo domače in tuje časo-
pisje, a nikdo razen dveh, treh višjih uradnikov
zunanjega ministrstva danes ni v stanu povedati
o čem sta se avstrijski in madžarski šef vlade
menila in zmenila. Obisk madžarskega državnika
je zopet le nekaj blisk, ki trenutno posveti ne-
kam v globoko temo, kjer zažare za en hip ne-
jasne pošasti, nato pa zavlađa zopet strahotna te-
ma, v kateri z gotovostjo vemo, da se nekaj pri-
pravlja. V Versaillesu so prokleli tajno diploma-
cijo! Prav so imeli, toda proklela ali blagoslov-
ljena, diplomacija je ostala tajna.

Mussolini, začetnik preurejevanja Podonavja

Diplomatične bitke se križajo po Podonavju

Pogajanja za četverni sporazum so silovito
pljuskala v Podonavje. Političen sporazum držav
Male zveze je pregibal vse podonavske države in
močno udaril tudi proti vzhodu in zapadu. Ne-
davno je še neki habsburški obnovitveni načrt
silno vzvalovil vse Podonavje in povzročil jezive
odmeve. Nato je zopet Litvinova ruska ofenziva,
ki je zajela domala ves evropski vzhod, znova raz-
burkala države ob Donavi in so se pretresi čutili
daleč tja proti zapadu. Sedaj je podonavski ba-
zen ponovno ves v neredu zaradi Gömbösovih po-
tovanj po Evropi. Enkrat dere kot ogenj vest po
Podonavju, da se bo vršil sestanek Francozov,
Nemcev in Italijanov — o Podonavju, drugič se
oznaja, da se bodo na Dunaju zbrali Rusi, Turki,
Italijani, Nemci na posvetovanje o — Podonavju.
Pakt štirih je bil sklenjen, tako se nam govori,
zaradi Podonavja, vzhodni pakt je bil dozorel zo-
pet zaradi — Podonavja. Poljska se noče vezati
z Malo zvezo zaradi — Podonavja, Jadranski pakt
je postal potreben zaradi — Podonavja. Danes
sega proti Donavi Italija, jutri grabi v isto smer
Francija, čez noč se položaj spremeni in nastopijo
drugi pretendenti: Mala zveza z dr. Benešom na
čelu, Rusija. Vsi skupaj, ali vsak posebej. Nocoj
stoji v ospredju — politično grupiranje Podonavja,
jutri zjutraj bomo slišali, da je mišljeno samo go-
spodarsko zblížanje brez politike.

Iz kaosa blesti resnica Ključ do miru v Evropi je ureditev Podonavja

Človeku mora brniti po ušesih radi to-
likih brig o Podonavju in v tej zmešnjavi na-
črtov ter protinačrtov, s katerimi se tolčejo
velesile med seboj na ozemlju Podonavja, na-

jim prirodnim poklicem ter se posveča vedi. Se-
veda se ne izbirajo kot nekdanji nadarjenci, mar-
več so šolska vrata odprta tudi nesposobnim učen-
cem. Pa vse to bi bilo brez posledice, če bi vsaj
profesorji čistili svoje razrede v štirih nižjih
oddelkih. V peti razred bi smeli vstopiti samo oni
učenci, ki znajo samostojno misliti in delati in ki
s srcem spremljajo pouk. Ostali pa naj bi po štirih
razredih prešli v strokovne srednje šole. Tako bi
koračila skozi maturu v visokošolske prostore le
elita, ki bi se z dušo poglabila v znanost, jo oplo-
dila in po končanih študijah zasedla svoja mesta.
Tretje zlo pa ima svoje korenine v javnem živ-
ljenju: Danes gospoduje med nami taka morala,
da se krčevito oprijemlje dveh, treh ali večih bo-
gato plačnih mest starec, med tem, ko tavajo po
ulicah izstradani mladeniči, poganeži in svojih ve-
likih zasnovah. Dalje je vse polno uslužbenecv, ki
se ne umaknejo s svojih mest, dasiravno imajo
polna leta in dasiravno čujejo obupni klic svojih
mladih tovarišev. In končno: države dajejo danes
desetkrat več denarja za topove kot za kulturo.
Brezpredmetno bi bilo pisariti zlasti o zadnjih treh
ranah povojne dobe. Sveta pač ne bomo mogli
zasukati iz tečajev. Toda približemo: Dokler ne bo
v svetu čista za pravico, ljubezen in moralno odgo-
vornost, je zaman sleherni up na lepše dni, pa
naj se gospodarska kriza stokrat umakne! L. G.

Usoda držav, ki jih napaja sinja Donava

Zadnja laza v borbi za spora-
zumno preureditev Podonavja

vseznadnje navaden državljani ne razume več
ničesar razen to, da se nahaja na teritoriju,
kamor kakor v srce pajkove mreže tečejo po-
litične niti od vseh krajev Evrope. Iz dna
vsega tega nerazločnega bobnenja, iz temne
noči vseh teh tajnih diplomatskih kovačnic
pa vendar vedno udarja na uho neki podza-
vestni ton, da se namreč nahaja na operacij-
ski mizi evropskih državnikov ravno naše Po-
donavje. Organizacija ali preorganizacija Po-
donavja je na dnevnem redu evropske politi-
ke, to je dejstvo, pred katerim se nikdo ne
bo smel več sramežljivo ali strahopetno skr-
vati. Podonavje je tu. Vse evropsko ozračje o
njem tuli.

Tajinstven glas, ki odgrinja resnico

Zberimo sedaj še nekaj tajinstvenih podrob-
nosti, ki bodo morda pomagale prodreti v temo,
v kateri se danes rešuje Podonavje. Tukajšnja
»Reichspost«, ki odseva vladno mnenje v Avstriji,
trdi v misterioznem članku, da je nastopil čas,
ko bo treba povedati, kaj misli Avstrija o Podona-
vju, ker Avstrija in Madžarska sta srce podona-
vskega področja. Avstrija se bo morala odločiti
za enega izmed obstoječih načrtov ali pa pred-
ložiti svojega lastnega. Kakšni načrti pridejo
v poštev?

Dunajski pakt: Avstrija in Madžarska sta združeni

Glavni načrt, ki je brez dvoma na dnu
vsega razburjenja in okrog katerega se bije
glavna diplomatska bitka, je italijanskega iz-
vora. Naperjen najprvo naravnost proti Južo-
slaviji se je sedaj nekoliko omilil in predlaga
gospodarsko in politično sodelovanje Avstrije
in Madžarske. Ostale podonavske države bi se
tež skupini — pomnite, da ne več Avstriji in
Madžarski kot ločenim državam ampak kot
eni gospodarski skupini — pridružile še druge
podonavske države. Na ta omiljen predlog je
pristal tudi francoski zunanji minister Paul-
Boncour, ki ga je celo poslal na vpogled inte-
resiranim državam s pristavkom, da naj služu
za vzgled, kako bi se Podonavje v etapah
znova uredilo. Države Male zveze so franco-

Dr. Beneš,

ki zastopa načelo: Podonavje Podonavcem!

ski ali prav za prav francosko-italijanski
predlog z nejevoljo odbile, toda očividno so
velesile šle mimo tega protesta, ko se ta na-
črt nemoteno izvršuje. Potovanje madžarske-
ga predsednika vlade na Dunaj je namreč
imelo en velikanski uspeh, katerega so pa
listi zamolčali. Avstrija in Madžarska sta
namreč sklenili, da odsej v zunanji politiki
ne bosta ničesar podvezeli, ne da bi se prej
med seboj posvetovali in sporazumeli. To je
vendar ogromna stvar in dunajski sporazum,
o katerem se nič ne piše, je v bistvu in v po-
sledicah enakovreden političnemu sporazumu
Male zveze. V zunanjepolitičnih vprašanjih
imamo torej v Podonavju novo tvorbo, Av-
stro-Madžarsko, ki ni več v oblakih, ampak
je po odhodu Gömbösa postala kruta realnost.
Kako je bilo mogoče, da je ob bobnenju dru-
gih paktov ta najnovejši dunajski pakt ostal
skrit in neopažen v senci?

Dva državna bloka v Podonavju Njun sporazum zavisi od sporazuma med Italijo in Francijo

V Podonavju si stojita torej nasproti sedaj
dve skupini držav, blok Male zveze in blok Av-
strija-Madžarska. Ti dve skupini se bosta odsej
med seboj pogovarjali. Očividno si nista več na-
sprotni, akoravno stoji za eno Francija, za drugo
pa Italija. Nasprotni si pa nista več zaradi tega,
ker stojimo v najaktivnejši fazi prijateljskega spo-
razuma med Italijo in Francijo. Če se bosta ti dve
velesile sporazumeli in postali prijateljici, bosta
ta dva podonavska bloka odsevala to prijatelj-
stvo v medsebojnih odnosih, če se, ju bosta
velesile zapodili v nove konflikte. Takšen se zdi,
da je najnovejši položaj v Podonavju. In v to luč
se morajo postaviti vsi politični dogodki, ki ti-
čejo in bodo ticali podonavsko vprašanje. Na
temelju tega položaja se potem tudi lahko govori
o reorganizaciji Podonavja »brez vmešavanja ve-
lesil«, kajti blok Avstrija-Madžarska in blok Male
zveze, če jih nikdo ne bo hujskal drugega proti
drugemu — in to bi pri sporazumu med Italijo in
Francijo izostalo — sta približno enako močna in
enakovredna ter bi se med seboj čisto mirno spo-
razumale glede gospodarskega sodelovanja, ne da
bi se enemu ali drugemu bilo treba bati, da ga bo
drugi »nadmudril« ali posilil.

Osnutek podonavske pogodbe

Sporazum med Francijo in Italijo — sporazum
med blokom Male zveze in blokom Avstrije-
Madžarske, rivaliteta med prvima dvema, rivali-
teta med ajunima sencama, to je torej po mojem
mnenju okvir, v katerem se bo odločevalo o usodi
srednje Evrope. Gospodarski sporazum srednje-
evropskih držav pa bi po tukajšnjih mislim da
verodostojnih informacijah, ki praviijo, da so nanj
pristale že Francija, Italija ter obe podonavski
skupini, izgledal takole:

1. Podonavske države bi progresivno znižale
medsebojne carinske tarife.
2. Klavzula o največji ugodnosti bi se opu-

Mussolinijeve roke

Pred podpisom italijansko-ruske pogodbe Litvinov pogoj glede Podonavja

Belgrad, 12. jul. 1. Iz verodostojnih krogov iz-
vira vest, da se pogajanja med Rusijo in Italijo za
sklenitev novega prijateljskega pakta hitro razvi-
jajo in da je podpis te pogodbe tik pred razmi.
Po povratku sovjetskega veleposlanika Potemkina
v Rim iz Zeneve, kjer se je razgovarjal z Litvino-
vom, ni več nobenega dvoma, da bo prijateljska
pogodba v najkrajšem času gotova in podpisana.
Govorijo, da bo nova italijansko-ruska pogodba
zavzela novo obliko, toda ni mogoče z gotovostjo
trditi, če bo to pogodba o obojestranski nevtral-
nosti, ali pogodba o nenapadanju, ali celo voja-

stila in potegnile bi se varnostne meje napram
izvendonavskim državam.

3. Vse omejitve v deviznem prometu bi se od-
stranile.

4. V bodočnosti bi se opustile tudi vsake
vrste kontingentne pogodbe.

5. Sklepi konference v Stresi glede finančne
pomoči in sklepi mednarodnega poljedelskega za-
voda v Rimu glede olajšanja agrarnega kredita
bi se takoj izvršili.

To je trenutna faza pogajanj. Kakšna bo
jutri, kakšna bo prihodnji mesec, nihče ne sluti.
Dr. R.

škega značaja. Italija očividno noče na noben na-
čin ostati izven obsežnega diplomatskega pokreta,
ki preoblikuje vso sedanjo Evropo in ki še ni kon-
čan. Ker gre Rusiji v prvi vrsti za okrepitev svoje
fronte v Evropi, je radevolje sprejela opetovane
ponudbe Italije, vendar pa naglašajoč, tako glase
tukajšnje informacije, da bi oviralo razvoj rusko-
italijanskega sodelovanja, če se ne poravnajo vsi
neprijetni spori, ki so nastali v srednji Evropi in
na Balkanu zaradi križajočih se interesov Italije in
srednje- in vzhodno evropskih držav.

Korak naprej

Daladier gre v Rim

Rim, 12. jul. Z. Uradno poročajo, da bo seja vlade v soboto 22. t. m. Na tej seji bodo proučevali razna aktualna vprašanja, o katerih se bosta razgovarjala Mussolini in francoski ministrski predsednik Daladier. Pričakujejo, da bo Daladier prispeval v Rim v nedeljo, 23. t. m. ali pa v ponedeljek 24. t. m.

Pariz, 12. julija. tg. Kakor poroča »Matin« iz Rima, sta se včeraj Mussolini in francoski poslanik de Jouvencel razgovarjala o sklenitvi prijateljske in nenapadne pogodbe med Italijo in Malo antanto v zvezi s končno rešitvijo jadranskega in srednje-evropskega problema. V Parizu zasledujejo tudi z velikim zanimanjem pogajanja med Italijo, Turčijo in Rusijo. Litvinov bo konec tega meseca dospel v ta namen v Rim. Po poročilu radio-agenture iz Rima upajo Italijani še vedno, da se bodo ministrski predsedniki držav pakta četvorice sestali v Rimu na podpis. Vsekakor pa hoče

Francija preje rešiti francosko-italijanske sporne točke, zaradi česar je imenovanje naslednika de Jouvencela, čigar mandat poteče koncem tega tedna, večno dnevno vprašanje. Ministrski svet se bo s tem vprašanjem bavil že jutri in bo sklenil končno odločitev, da potuje Daladier v Rim po 20. juliju.

Rim, 12. julija. Z. O prihodu turškega zunanjega ministra Tevfika Ruždi beja in o njegovem sestanku z Mussolinijem je bilo objavljeno uradno poročilo, da sta Mussolini in Tevfik Ruždi bej v prisrčnem, poldrugo uro trajajočem pogovoru proučila vprašanja, ki zanimajo obe državi, kakor tudi politične direktive, ki obstojajo glede obstoja čega pakta med Italijo in Turčijo. Obenem se v teh poročilih javlja, da se je sovjetski poslanik Potemkin, ki se je dne mudil v Moskvi, vrnil v Rim in bil sprejet od sefa vlade Mussolinija, s katerim se je razgovarjal o političnih vprašanjih.

Londonska konferenca: Šepav kompromis

London, 12. julija. tg. Z gotovostjo je računati, da bo 26. t. m. konec svetovne gospodarske konference v Londonu, ki se bo nato sestala šele jeseni in bržkone v Ženevi. V direktivi urada konference, naj valutni odbor razpravlja najprej vprašanje mednarodnih dolgov, vidi »Times« dokaz, da računa urad s skorajšnjo spremembo ameriškega stališča. Obseg in posledice inflacije bodo dale Rooseveltu pomoč, da bo vendar pristal na razpravo o stabilizacijskem vprašanju.

Nadaljevanje pogajanj na svetovni gospodarski konferenci je zadovoljilo po včerajšnjem kompromisu vodjo francoske delegacije Bonnetta, ki je izjavil v intervjuju, da so po odloku urada odpadla iz razprav vsa vprašanja, v katerih ni mogoče doseči soglasnosti. Posebno je naglasil, da Francija ni našla ne pri Amerikancih, kakor tudi ne pri Angležih razumevanja za svoje nazore in za duh sodelovanja. Na včerajšnji razpravi je vladalo viteško razpoloženje.

Včerajšnji sklep predsedništva svetovne gospodarske konference o nadaljnjem postopku in delu konference je izzval v današnjih londonskih listih ne le nezadovoljstvo, temveč tudi dokajšno vznemirjenost. Na tem stališču stojita zlasti »Times« in »Daily Herald«, ki sta politično na popolnoma nasprotnih straneh.

Sklep včerajšnje seje predsedništva konference, pravi »Times«, ni v nobenem primeru hraber. Želeč soglasje med posameznimi delegacijami predsedništvo ni hotelo zavzeti stališča v tistih vprašanjih, ki bi utegnila konferenco razdeliti v dva tabora. Če načrti predsedništva uspejo, potem ostane konferenca pri življenju in ne bo razkola med evropskimi celinskimi državami, ki so za zlato podlago, in drugim svetom. Toda v sedanjem trenutku je položaj podoben za nujne ukrepe vendarle težak, ker mora rešiti vprašanje dolgov tako, da bo obenem upošteval vplive kreditne politike na nadzorstvo tečajev in na višino cen.

Nezmislno bi bilo zahtevati od tega pododpoda, da razpravlja o možnosti povišanja sedanjih

cen na stopnjo, da bi postala sedanja dolgovna bremena znosljiva. Vprašamo se, kaj bo nastalo, če se bodo dogodki razvijali drugače, kakor misli predsedništvo konference. V tem primeru bodo zlate države zahtevale enostavno odločitev konference do meseca septembra ali oktobra. To pa bi pomenilo konec konference. Delegati bi se razšli in bi se težko vnovič sestali.

Tehnični pododbor pododpora za trajne finančne ukrepe je imel danes dopoldne sejo. Veliko pozornost je zbudila izjava ameriškega delegata Pittmana. Ta je dejal, da smatra ameriška delegacija za prerano, da bi pododbor razpravljal o sodelovanju med narodnimi bankami. Predlog o tem pa je že stavil Fraser in je bil ta predlog soglasno sprejet v redakcijskem odboru kakor tudi v črni na predlog Junga v konferenčnem predsedništvu. Na podlagi tega soglasnega sklepa spada tudi to vprašanje na dnevni red nadaljnje razprave.

Angleška delegacija je predložila pododboru za koordinacijo proizvodnje in prodaje, naj bi čimprej proučil vprašanje splošne ureditve kositra in njegove proizvodnje. Posebno važno bi bilo, da prouči vprašanje podaljšanja in posplošitve mednarodnega dogovora, ki je bil o tem sklenjen marca 1931 med Bolivijo, Vzhodno Indijo, Nigerijo in Siamom. Te države proizvajajo 90 odst. vse proizvodnje. Na podlagi tega pogodbe so te države uvedle nadzorstvo nad proizvodnjo, skrčile svoje zaloge in s tem dvignile cene.

Cena žita narašča

Čikago, 12. jul. Z. Tečaj žita je skočil danes na čikaški borzi, kar se je splošno pričakovalo po izjavah o letošnji žetvi. Pšenica je notirala 1.14 dol., t. j. za 5 centov več kot lani. To je od avgusta 1931 tudi najvišja cena, katero je dosegla pšenica v Čikagu. Rž je dosegla 1.03 in so cene v zadnjih dveh dneh narastle za okoli 20 centov. Tudi druge žitarice so v cenah poskočile.

Prostaški napad na Avstrijo

Dunaj, 12. julija Z. Današnji listi objavljajo podrobnosti o najnovšem napadu dr. Habichta na Avstrijo po monokovskem radiu. Dr. Habicht se je v tem napadu poslužil tako prostaskih in banalnih izrazov, da avstrijska vlada niti ne namerava reagirati na govor človeka tako »visoke« inteligence. Zanimivo je, da je po govoru dr. Habichta govoril dr. Castel-Pietro, katerega tri avstrijska sodišča zasledujejo radi navadnih zločinov. Bolniška blagajna na Tirolskem je svoječasnno vložila proti njemu tožbo, ker je Dunaj, 12. julija. Z. Tu so končana vsa predela za razpis mednarodnega posojila v Parizu in Londonu. Na merodajnih mestih trdijo, da se bo takoj prešlo na razpis notranjega posojila v znesku 300 milij. šilingov. Termin za to posojilo bo do konca septembra. Notranje posojilo bo emitirano kot premijsko posojilo z visokimi dobitki.

Dunaj, 12. julija. Z. »Deutscher Schulverein« in društvo »Südmark« sta vložila tožbo proti avstrijskemu cararju radi odškodnine 1.021.158 šilingov in 165.962 šilingov radi tega, ker je av-

strijska republika pristala, da so jugoslovanske oblasti zaplenile in zasedle šole in ostala društva in domove, ki sta jih imeli gornji društva na ozemlju bivše Spodnje Stajerske in Kranjske, v katerih so se raznarodovali naši otroci. Omenjeni društvi vlagata tožbo radi tega, ker se je avstrijska republika z drugimi mešanimi sporazumi od 28. januarja 1930 obvezala, da ne bo zahtevala niti za rebe, niti za svoje državljane — lastnike šolskih poslopij in drugih stavb — na ozemlju bivše Spodnje Stajerske in Kranjske kakšno odškodnino. Sodišče je sklenilo dati avstrijski vladi rok, da se izjavi radi tožbe gornjih dveh društev.

Avstrija-Poljska

Varšava, 12. julija. tg. Nova avstrijsko-poljska trgovinska pogodba določa celo vrsto konvencionalnih carin. Avstrija zniža carino za poljsko meso in žito in daje zagotovila za nakup poljskega premoga. Poljska pa zniža carino za stroje in aparate in daje olajšave za tujski promet.

Japonska se oborožuje na morju

Tokio, 12. julija Z. Japonska vlada je sklenila pospešiti zgraditev vojnih ladij v mejah, ki jih dopušča vojaški sporazum o omejitvi pomorskega oboroževanja. Generalni mornariško-admiralski štab je izdelal načrt, po katerem bi se morale takoj pričeti graditi sledeče ladje:

Balbo uspel

Reykjavik, 12. julija. (a) Italijanski letalci so ob 6 jutraj odleteli čez Atlantski ocean na Labrador.

Po nekem radio-telegramu so italijanski letalci preleteli Atlantski ocean in pristali v Cartwrightu na Labradorju.

Newyork, 12. julija. tg. Balbova eskadra je danes ob 19 pristala na Labradorskem obrežju. Na ta način je preletela najtežji del svojega potovanja. Balbo je prvi, ki je vodil eskadro preko Oceana iz Evrope v Ameriko. Ob 17 je bila eskadra 500 km oddaljena od Labradorja. O pristanku, o zdravju motiva in o stanju strojev se ni podrobno poročil. Pospešena hitrost je bila 218 km na uro. Lindbergh jim je prisel nasproti.

Ceškoslovaška-Jugoslavija

Praga, 12. julija. tg. Ziti sindikat je sklenil, uvazati v klirinskem prometu iz Romnije, Jugoslavije in Bolgarije 1000 vagonov koruze. — Radi konflikta med Jugoslavijo in Češkoslovaško v vprašanju uvoza mesa je bilo junija meseca uvoženih iz Jugoslavije le 4973 glav napram 7733 v prejšnjem letu.

Hiller pospešuje sklepanje zakonov

Berlin, 12. julija. (a) Wolffov urad poroča: Na podlagi zakona o zakonskih elajševah bo število porok poskočilo letno za 200.000. To bo delovno tržišče znatno olajšalo. V štirih letih bo na podlagi tega število brezposelnih padlo za en milijon. Brezposelnost podpre bodo v štirih letih znižane za 1400 milijonov mark.

Mednarodni kongres za pospeševanje trgovine

Rim, 12. julija Z. Jutri bo na Kapitolu svečano odprt mednarodni kongres za pospeševanje trgovine. Ta kongres je organizirala italijanska skupina mednarodnega društva za pospeševanje trgovine. Na kongresu bo zastopanih 20 držav: Avstrija, Belgija, Češkoslovaška, Danska, Egipt, Estonija, Francija, Nemčija, Jugoslavija, Grčija, Litva, Norveška, Holandska, Poljska, Rumunija, Spanija, Združene države, Svica, Svetka in Madjarska. Kongresisti bodo po nekaj sejah, ki bodo v Rimu, odpotovali v Neapelj, Genova, Milano, Vicoenza in Benetke. V vseh teh mestih bo imel kongres seje. Pri tej priliki bo 18 konferenc, na katerih bo posebno italijanska skupina orisala značilnost fašistične države v gospodarskem in industrijskem pogledu kakor tudi v pogledu razvoja socialne politike. Konferenca bo na potu po Italiji obiskala razna turistična področja in pregledala razna industrijska podjetja.

Nemiri na Poljskem

Varšava, 12. julija. Stavkujoči delavci v okolici Bialostoka so povzročili nered. Skušali so pritegniti v stavko delavce drugih tovarn. Policijo so delavci sprejeli s kamenjem, na kar so redarji oddali nekaj streliv. Dva delavca sta bila ubita, štiri ranjeni, na strani redarjev je ranjenih 18.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno, deževno in soparno. Cez dan majhne spremembe temperature. Maksimum temperature 20 stopinj.

Mednarodna razstava znamk

Uspeh jugoslovanskih filatelistov

Ljubljana, 12. VII.

Danes se je vršil sestanek slovenskih filatelstov, na katerem je bilo podano poročilo o filatelistični razstavi na Dunaju, na kateri so bile razstavljene vse takozvane slovenske znamke.

Na dunajski razstavi so bile zastopane skoro vse države in znamke sveta. Znamke so bile dobro zavarovane, da jih ne bi mogel kdo ukrasti, zavarovane pa so bile pri zavarovalnicah zoper poškodbe in tatvine na izredno visoke zneske. Za razstavo pa se niso zanimali samo Dunajčani, ampak so prihajali gostje z vsega sveta gledat edinstvene eksemplarje najdražjih znamk na svetu.

Razstavo je organizirala Zveza avstrijskih filatelističnih društev pod protektoratom avstrijskega zveznega predsednika g. W. Miklasa. Razstavo je priznala tudi mednarodna filatelistična zveza. Razstava je bila nastanjena od 24. julija do 9. julija v razstavljalnih prostorih umetniške palače in Secejske na Dunaju.

Predvsem so bile na razstavi razstavljene najredkejšje znamke sveta v osebnih tresorih.

En tresor je obsegal znamke iz Avstrije, drugi pa iz ostalega sveta. V ta namen so morali posebej dobiti najbolj izredne eksemplarje. Jasno je, da so bile te redke znamke visoko zavarovane ter zastražene kot malokaj na svetu. Naše znamke so bile razstavljene v drugi skupini med nasledstvenimi državami. Razstavljena je bila popolna zbirka slovenskih znamk, ki predstavljajo zmagovalca. Poleg tega je Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani sestavilo za razstavo posebej zbirko vseh takozvanih slovenskih znamk, ki predstavljajo za filateliste znano redkost. Pri razstavi so bile tudi one znamke, ki so nosile pretisk. Priključena pa je bila tudi popolna zbirka slovenskih pretiskov na prvi izdaji, ki predstavljajo junaka, ki lomi verige. Poleg tega so bile razstavljene tudi druge znamke, ki so obsegale skoro vse jugoslovanske izdaje. Razstava je imela tudi historično vrednost, ker je skušala podati ves razvoj oblike znamk v raznih državah.

Upamo, da so se slovenski filatelisti s svojo znanstveno zbirko dobro uveljavili v filatelističnem svetu.

Huda nesreča biciklista na Bledu

Bled, 12. julija.

Hitro se je raznesla v popoldanskih urah po Bledu žalostna vest o tragični nesreči mladega kmečkega fanta. Glas se je širil od ust do ust z neverjetno naglico, kje da se je zgodila nesreča, kdo se je vozil in kaj se mu je pripetilo. Še bolj je zanimalo radovedneže, ko se je raznesla novica, da je vozila avto žena ljubljanskega veletrgovca I. C. Mayerja. Ime ponesrečenca se je ugotovilo. Je to Jože Gošar iz Gorja pri Bledu, ki je hotel s kolesom v Bohinji, pa mu je usodni slučaj preprečil nadaljevanje poti. Nesreča se je zgodila v Bohinjski Beli pod železniškim mostom v bližini tamkajšnje železniške postaje. Tam napravi cesta zelo oster ovinek in poleg tega je še strm klaneec, tako da se vedno lahko pričakuje kakšna nesreča. V smeri iz Bohinje je vozila avto Mayer-

jeva soproga, ki je s svojimi napravila izlet v Bohinji in na povratku doživela nesrečo. Biciklist Gošar je zadel v avto od strani. Udarca je bil tako silen, da ga je vrglo raz kolesa čez avtomobil na zemljo, kjer je obležal v nezavesti. Dobil je hude poškodbe na glavi in si zlomil roke in noge. Stanje ponesrečenca je skrajno nevarno in resno. O dogodku je bilo obveščeno orožništvo, ki je ugotovilo potek nesreče, ki jo je zakrivil sam kolesar, ker je vozil s precejšnjo brzino po levi strani navzdol, dočim je ga. Mayerjeva vozila avto po desni navzgor z brzino okoli 40 km na uro. Ponesrečenec se sploh ni zavedel in so ga nezvestnega odpeljali s privatnim avtomobilom v ljubljansko bolnišnico. Ker ni imel dokumentov, niso mogli takoj ugotoviti njegove identitete. Poleg hudih poškodb trpi ponesrečenec še veliko škodo na kolesu, ki je razbito.

Litvinov na oddihu

Clermont Ferrand, 12. julija. (a) V Royat je prispele sovjetski zunanji minister Litvinov. Nastanil se je v »Grand Hotelu« pod imenom Linde. Tu se bo zdravil nekaj tednov.

Trošarina na žganje

Belgrad, 12. julija. (a) Davčni oddelek finančnega ministrstva je na podlagi čl. 68 zakona o državnih trošarinah izdal finančnim ravnatelstvom o pobiranju trošarine na alkohol tole pojasnilo:

Žganje so vsi destilati sadja, vina, vinskih tropin in grozdja, kadar imajo karakteristične lastnosti sadnega žganja in sicer duh in okus surovine, iz katere so pridelani. Tako zvani nevtralizirani destilati, ki nimajo te značilne lastnosti, pa so špirit in je treba zanje plačati trošarino kot za špirit ne glede na njihovo jakost. Zato ni dovoljeno iz sadnega žganja na umeten način izdajati duh in okus sadja, iz katerega je pripravljena, ker izgubi v tem primeru značilnosti žganja in dobi lastnosti čistega alkohola, za katerega je treba plačati državno trošarino 24 Din za hektolitersko stopnjo.

Zato naredbe finančnega ministrstva z dne 7. t. m. ni treba razumeti, kakor da je vse žganje nad 35 stopinj podvrženo državnim trošarinam 24 Din za hektolitersko stopnjo. To velja le za žganje, ki nima značilnega okusa in duha po sadju, iz katerega je pripravljeno.

Ali ima žganje te lastnosti, bodo ugotovili organi finančne kontrole, v dvomljivih primerih pa davčni oddelek finančnega ministrstva s posebno analizo. Pridelovalci, ki žele pridelati ali povečati žganja jakost nad 35 stopinj, morajo to prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole, ki bo surovine in pridelke zmeril in ugotovil točnost prijave. Prav tako bo moral zabeležiti količino proizvoda.

Pridelovanje likerja, ruma in konjaka je dovoljeno samo iz alkohola, ki je zanj že plačana državna trošarina. Pridelovanje konjaka iz vina je dovoljeno samo na priroden način, in sicer z ležanjem in brez dodatka kakršnihkoli drugih surrogatov.

V zvezi s tem pojasnilom morajo finančna ravnatelstva odrediti organom finančne kontrole, da popišejo zaloge tako zvanega nevtraliziranega žganja in da poberejo državno trošarino. V bodoče pa bodo državno trošarino pobirali takoj pri pridelovanju takega žganja.

★

Rim, 12. julija Z. Svoči je prispele v Rim kitajski finančni minister Sung. Na kolodvoru so ga pričakovali državni podtajnik in zunanjem ministru Svuchi.

Varšava, 12. julija. (a) Pilot Mlinarski iz Lvo-va je danes poslal z jadranskim letalom nov svetovni rekord. Ostal je v zraku 5 ur in 2 minuti in dosegel višino 1600 m.

Stranka Voje Janjiča

Belgrad, 12. julija. I. V prostorih kino-dvorane v domu Obrtniškega fonda je bila danes popoldne plenarna seja ustanoviteljev radikalno-socialne stranke (stranka dr. Voje Janjiča), na kateri je bil izvoljen akcijski odbor za to stranko. Na sestanku je govorilo več govornikov, ki so vsi v vseh elementih govora napadali sedanji režim ter izjavili, da smatra nova stranka za svojo glavno nalogo, da se čimprej vrne narodu svoboda in da se zamenjajo vsi izredni zakoni, ki so bili izdani ob času izvenparlamentarnega režima. Ustanovitelji radikalno-socialne stranke so sprejeli tudi sklep, da bodo pričeli izdajati svoje glasilo pod naslovom »Svoboden državljan«.

Jadranska letalska zveza

Biograd na moru, 12. julija Z. Pred par dnevi je bila obnovljena letalska zveza Zader—Lastava—Bari. Promet vzdržuje potniško letalo. S tem ima Zader dnevno letalsko zvezo z Italijo. Prva dva dneva je bilo zelo malo potnikov. Ker pa niti promet subvencijo italijanske vlade, se bo vseno vzdrževal.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. julija. I. Za apelcijskega sodnika v Ljubljani je poslavljen Alojz Debeljak, do sedaj sodnik okrožnega sodišča islotam.

Premeščen je Rudolf Hilterslager, prometni uradnik iz postaje Brežice na postaje Bistrica-Bohinjsko jezero. — Na državni ženski strokovni soli v Ljubljani je napredovala iz 8. v 9. skupino Franciška Mohorčič.

Belgrad, 12. julija. (a) Gozdarski svetnik gozdarskega odseka kraljevske banke uprave gosp. inž. Viktor Novak je pomaknjen v peto skupino, inž. Franjo Munič pa za višjega pristava 7. skupine pri gozdarski direkciji v Ljubljani.

Belgrad, 12. julija. (a) Notranje ministstvo je prepovedalo uvoz in prodajo listov »Die deutsche Welt« in »Der Volksdeutsche«, ki izhaja v Draždanih, in lista »Jung Roland«, ki izhaja v Berlinu. Prav tako je prepovedan list »Balkan Korrespondenz«. Ta list izhaja v Švici.

Belgrad, 12. jul. I. Z današnjim jutranjim vlakom je odpotovala pod okriljem Počitniške zveze skupina 52 dijakov in dijakinj iz Belgrada na odmor v potniško kolonijo v Škofji Loki, kjer bodo ostali mesec dni.

Belgrad, 12. julija. (a) Državno sodišče za zaščito države je obsodilo Zarka Zrenjanina na pet let robije in na petletno izgubo državljanских pravic. Branka Ovcareva na enoletno robijo. Živo Zrenjanin pa je bil oproščen. Vsi so bili obsojeni kot komunisti, ker so razdeljevali komunistične letake in druge nezakonite tiskovine.

★

Halifax, 12. julija. (a) Semkaj sta prispele z letalom Lindbergh in njegova soproga iz Northhavene. Poleteli nameravata v Grenlandijo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je naša dobra in skrbna mati, sestra, svakinja, gospa

Katarina Papler

danes ob 5 popoldne, po kratki in mučni bolezni umrla v Leonišču v Ljubljani.

Pogreb drage pokojnice bo na Breznici v soboto dopoldne. Natančno uro sporočimo v listu jutri.

V Ljubljani, dne 12. julija 1933.

ZALUJOČA RODBINA PAPLER

1900letnica Odrešenja Biserna sv. maša nadškofa Jegliča

Priprave za demantno sv. mašo nadškofa dr. A. B. Jegliča so v polnem teku. Priglasili prihajajo od vseh strani, tudi iz najoddaljenejših župnij v presenetljivo velikem številu. Prosimo ponovno vse one, ki se še niso priglasili, naj to store takoj. Priglasje sprejemajo vsi župni uradi. Tam boste za 6 Din prejeli tudi jubilejni znak in izkaznico. Brez izkaznice in znaka ne bo mogel nihče na Stadion, tudi oni ne, ki bodo prišli peš, z vozovi ali kolesi. Izkaznice se bodo prodajale tudi pri vhodih na Stadion, vendar priporočamo vsakomur, da si jih nabavi prej, da ne bo pri vhodih nepotrebne gneče. Zato nujno prosimo: ne odlašajte!

Na Stadionu pripravljajo vse potrebno: Oltar z ogromnim križem, znakom našega odrešenja, tribune za cerkvene dostojanstvenike in celo vrsto paviljonov, kjer bodo udeleženci lahko dobili cenena okrepčila. Dekleta v ljubljanski okolici bodo napletla 6 kilometrov zelenih vencev, fantje bodo pa preskrbeli cel gozd mlajev.

Cerkveni dostojanstveniki, nadškofje, škofje, opati, prošt, stolni dekanji itd. bodo prišli v velikem številu. Poleg ljubljanskega vladike dr. Gregorja Rožmana, ki bo imel slavnostno pridigo, bosta govorila še zagrebški metropolit, nadškof dr. Ante Bauer in novi mariborski škof dr. Ivan Josip Tomažič. Poleg tega so se doslej pisмено priglasili še: belgrajski nadškof dr. o. Rafael Rodić, križevski vladika dr. Dionizij Njaradi, mostarski škof

Josip Garič, šibeniški škof dr. Hieronim Mileta, krški škof dr. Josip Srebrnič, banjaluški škof Alojzij Mišić in šibeniški škof dr. Kvirin Bonafatić. — Priglasje ostalih škofov pričakujemo v teh dneh. Gneča na vseh vlakih bo velikanska. Zato prosimo, da pridete čim več s privatnimi vozili: kolesi, vozovi in avtobusi. To je najcenejše in najbolj praktično. Slovenski fantje, pridite vsi na kolesih!

Župnim uradom lavanjske škofije

sporočamo, da smo vsa navodila za Brezje in Ljubljano že razposlali in jih boste gotovo in pravočasno dobili, da boste lahko v nedeljo oznanili. Ako bi se kje kako pismo izgubilo, oznanite tako, kakor je objavljeno v »Slovenskem Gospodarju«. Nekateri župni uradi, posebno v pljuškem in celjskem dekanatu so prejeli poleg mariborskih prijavnih pol še neke vprašalne pole. Prireditelji so se domenili, da se vse prijave vršijo točno po navodilih iz Maribora. Zato se teh točno držite. Na vsa različna vprašanja, posebno kar se tiče nedeljskega vlaka, ki seveda ne vozi na Brezje, imate odgovor v navodilih, zato ga tukaj ne ponavljamo. Prosimo ponovno, da zaradi kratke odmerjenega časa točno določite prijave. Hvala vsem za trud! — Pripravljalni odbor Maribor.

Eksplzija v ital. utrdbah na meji Večje število vojakov in delavcev mrtvih in ranjenih

Zagrebaške »Novosti« poročajo s Sušaka: V zadnjem času se opaža na griču Sv. Katarine nad Reko velika aglinost Italijanov. Neprestano je slišati pokanje min in ropotanje vrtnih strojev. Zdi se, da je že vsa gora povsem prevrtna z raznimi podzemskimi hodniki, galerijami in kavernami. V zadnjem času je bilo videti, da so Italijani vozili na Sv. Katarino topništvo najtežjega kalibra. To so ljudje opazili kljub temu, da so Italijani zgradili visoke zidove za maskiranje, da se ne bi z Reke, Trsta in s Sušaka videlo, kaj počno. Vsak čas je na našo stran slišati močno pokanje min, s katerimi razstreljujejo hrib. Do sedaj so našli že več tisoč takih eksplozij. Ponoči je vsako noč slišati zamolklo bobnenje vrtnih strojev, ki vrtajo stene. Kljub vsej tajnosti, v katero zavijajo Italijani svoje početje, prodre vendar v javnost mnogo podrobnosti. Tako je v noči od četrtka na petek v preteklem tednu prišlo do hude eksplozije, pri kateri je bilo večje število delavcev in vojakov ubitih, še več pa ranjenih. Kaj je eksplodiralo, ni znano, vendar so ljudje opazili, da so v petek zjutraj nosili precej časa na nosilnicah delavce in vojaže iz rovov.

Teško stanje naših gledališč Delegatska skupščina Združenja gledaliških igralcev — Sprejeta resolucija, ki izraža zahteve igralcev

Od 4. do 7. t. m. se je vršila v Beogradu delegatska skupščina Združenja gledaliških igralcev, katere so se udeležili iz Ljubljane preds. Dre-novec, tajnik Jerman in blagajnik Mencin. Na koncertu pa sta sodelovala gg. J. Betetto in J. Gostič, ki sta z velikim uspehom pela slovenske pesmi. Skupščina je v glavnem obravnavala načrt zakona o Osrednjem pokojninskem fondu, o Podpornem fondu za brezposelne člane organizacije in o novih pravih Združenja, ki jih je predložila ljubljanska sekcija in ki gredo za tem, da se centrala razbremeni in da se razširi delokrog posebno ljubljanske in zagrebške sekcije. Ta pravila so bila soglasno sprejeta. Večja deputacija je obiskala g. ministra prosvete dr. Stankoviča, katerega je opozorila na težko stanje naših gledališč, posebno še ljubljanskega in mu je izročila sledečo resolucijo: »Po poročilu Centralne uprave Združenja gledaliških igralcev, posebno pa še po poročilih delegatov vseh gledališč v državi je ugotovljeno težko stanje igralskega stanu, kakor tudi gledališča in njegove umetnosti. S pogostnimi proračunskimi premembami, redukcijami članov in s krizo, ki je zajela vsa kulturna področja, prihajamo do zaključka, da je treba uporabiti vse, da se odločilni krogi preprečijo, da je za napredek gledališke umetnosti in gledališča sploh potrebno takojšnje in definitivno zavarovanje igralskega stanu, kakor tudi, da se spremeni politika vodstva gledališč. Delegatska skupščina UGI kot predstavnik vsega igralskega stanu kraljevine Jugoslavije sklene po izvršnih poročilih in po ugotovljenih dejstvih sledečo resolucijo:

1. Prosimo kr. vlado, g. ministra predsednika, posebno pa še g. ministra prosvete, da se čimprej sprejme zakon o Centralnem pok. fondu članov gledališč kr. Jugoslavije, za katerega so že izgotovljene vse predpriprave, da se tako omogoči našemu stanu uspešnejši kulturni, umetniški razvoj kakor tudi socialno zavarovanje, ki ga članstvo že leta pričakuje.

2. V skladu krize, ki je zajela vsa kulturna področja prosimo g. ministra prosvete, da poišče možnosti, kako bi se gledališča boljše subvencionirala, ker so pogostnim zmanjšanjem proračunov sledile

redukcije osebja in plač, kar resno ogroža igralski stan in razvoj gledališč. Prav tako prosimo gosp. ministra, da stori vse, da se sistem umetniškega dela v gledaliških spremeni, tako da bi se poleg del priznane vrednosti iz tuje literature v prvi vrsti negovala dela domačih avtorjev, ki imajo pozitivne in kulturne vrednote.

3. Prosimo g. ministra, da onemogoči vprižanje slabih zvočnih filmov v tujih jezikih, ki materialno škodujejo našim gledališčem, kvarijo okus, moralo in nacionalno zavest našega naroda.

4. Prosimo g. ministra, da onemogoči v mestih, kjer obstojajo ali prihajajo na gostovanja poklicna gledališča, delo onim diletantskim družinam, ki so postale stalne. Dokazano je, da je delo teh diletantskih skupin, ki so brez kontrole in ki pogosto pod krinko humanih ciljev delajo za lastni zaslužek, gledališčem v materialnem in umetniškem pogledu zelo škodljivo.

Jubilejni tabor bojevnikov na Brezjah 15. avgusta

Desetih, tovariši, letos k Marijinemu svetišču na Brezje 15. avgusta. Je to naša srčna potreba, je to naša zvesta zaobljuba, dokler nas ne ponese na zelene livade.

Vedno bolj zeva naše duševne rane, vedno večja so naša razočaranja, zato k Njej, naši Gospe in Salotičnici!

Polovična vožnja je dovoljena vsem brez izjeme pod običajnimi pogoji in sicer od 14. do 20. avgusta. Tovariši pripeljite svoje družine, prijatelje in znance. — Osrednji odbor bojevnikov v Ljubljani.

Če imate vsled premastne kože mozolje na obrazu, se jih boste najlažje iznebili, ako uporabljate

milo „La Toja“

ki ima v sebi soli iz zdravih vrelcev otoka La Toja v Španiji. Zahtevajte to milo pri Vašem trgovcu! Cena 12 Din.

Pisma Primskovskega gospoda

XX.

Ljubezen se okrog trpljenja suče.

Ljubi Jernej in Lavrene in Micka mama in Micka nečakinja, da ste mi vsi zdravi in srečni! Jutri je mamin god; Lavrenovec je že bil, tvoj pa kmalu pride. Bog vam daj toliko častne sreče, kolikor je za nebesa koristno, ali vsaj ne škodljivo! To bo Bog tudi dal, če ga bomo le čez vse ljubili in svojega bližnjega kakor same sebe. Jutri je 42 let, kar sem imel novo mašo. Hitro so minila leta, kmalu bodo minila tudi druga, kolikor nam jih je Bog odločil še preživeti. Bog nam daj le po smrti nebesa, potlej bo po dobro. Tukaj je vsega nekaj: je dobro, pa tudi hudo; včasih solnce sije, pa tudi grmi in je hudo vreme za človeka; temu ne odide noben človek, če cesar ne.

Prejšnji teden je bil pri meni neki Dunajčan s svojo ženo in dvema otrokoma. Žena je imela težek porod; prisad se je zbral v dve buli. Zdravniki so jo spoznali za neozdravljivo. Dejali so ji, da bo mogoče tri leta še živela, pri dobri potrebi morda še nekaj več, pa le v postelji. Po mojih zdravilih je pa ozdravela v treh tednih. Zdravniki so dejali, da kaj takega še niso doživeli. Vprašali so jo, kaj da je rabila, pa je rekla, da blagoslov nekega duhovnika. Zdravnik ni verjel; rekel je: »Ve ženske ste že tako neumne, da to verjamete.« Ko bo še katera tako bolna, jo bo k meni napotil in me poklical na Dunaj. Ob tej

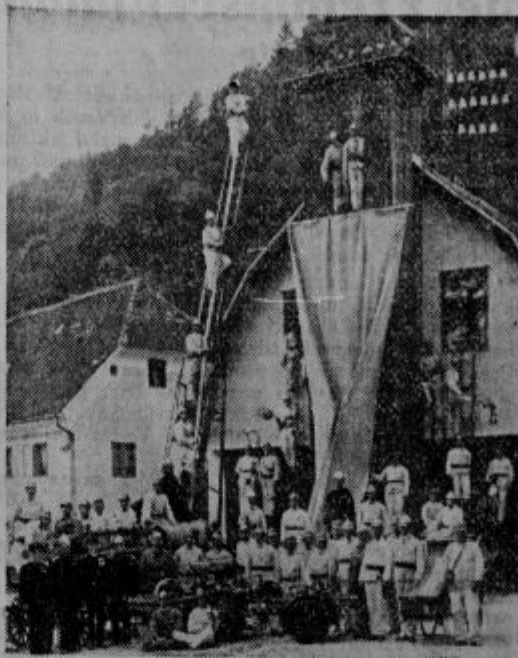
1 Besed: »in me poklical na Dunaj, ni v izvirniku, a so potrebne za logično zvezo.

priliki pojdem na Dunaj. Kdo od vas pojde z menoj? Tam bova videla imenite reči. Veliko tepega je že na tem svetu; kaj bo šele v nebesih! Kar je tam, ni še nobeno oko videlo in nobeno uho slišalo. V nebesa pride, kdor Boga čez vse ljubi, svojega bližnjega pa kakor samega sebe. Kaj pa ljubezen dela? Ljubezen gasi ogenj trpljenja. Ves svet gori v ognju trpljenja, ljubezen ga pa gasi. Naš namen naj bo: iz ljubezni ogenj trpljenja gasiti in ves ogenj trpljenja pogasiti, če bi bilo mogoče. Ker pa to ni mogoče, ga pogasimo, kolikor moremo in Bog bo z nami zadovoljen. Kar pa mi ne moremo storiti, prosimo Boga, da bi On storil, in Bog nas bo uslišal, v kolikor bo k časti božji in našim dušam v zveščanje.

Saj bi ne bilo dobro, da se ves ogenj trpljenja pogasi; marsikdo bi bil brez trpljenja pogubljen. Vsak človek ima tako srec, da ko bi se mu izpolnile želje srca, bi to splošnje ogenj trpljenja vžigalo ali pa gasilo. Zato je pa vsak človek tak pred Bogom, kakršno srce ima. Tudi naša dela ogenj trpljenja vžigajo ali pa gasijo. Kdor krade in goljufa, ogenj trpljenja vžiga, kdor pa telesna dobra dela izvršuje, ogenj trpljenja gasi in to neposredno. Če pa kdo vrši duhovna dela usmiljenja, gasi tudi ogenj trpljenja, toda posredno. Kdor grešnika svari in ga odvrača od greha, gasi ogenj trpljenja, ker spreobrnjeni grešnik ne bo več z grehom ognja trpljenja užgal.

Ljubezen se okrog trpljenja suče takole: Ljubezen svojega bližnjega pred trpljenjem varuje; če ga v trpljenju najde, si prizadeva, ga trpljenja rešiti; če ga pa trpljenja ne more rešiti, mu ga skuša vsaj zmanjšati; če ga je trpljenja rešila, si prizadeva, pripraviti mu nedolžno ugodje in veselje; ako ga pa najde v nedolžnem ugodju in veselju, si prizadeva, ga mu ohraniti in še zvečati. Včasih pa uživaje ugodja in veselja človeka

Zlati jubilej tržiških gasilcev

Tržič, 12. julija.

Gasilno društvo v Tržiču slavi 50 letnico in s ponosom gleda na svoje 50 letno delovanje ter dela načrte za bodoče udejstvovanje.

Uboj v Senovem pred celjskim senatom

Celje, 12. julija.

Danes se je vršila pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča razprava proti Novaku Francu, bivšemu orožniškemu kaplarju v Senovem, ki je bil obtožen, da je v noči od 10. na 11. maja t. l. v Senovem usmrtil s strelom iz vojaškega samokresa v trebuh rudniškega paznika Sadarja Leopolda. Obtožnica navaja, da sta proti večeru dne 10. maja t. l. vstopila Sadar Leopold in njegova 18 letna služkinja Dolenc Marija v Klajnsko gošteljo na Senovem, kamor je prišel v mraku tudi orožnik Novak Franc po cigarete. Sadar je povabil orožnika k svoji mizi na kozarec vina. V goštelji so nili še čez polnoč, nekaj po 1 pa so odšli Sadar, Novak in Dolenc skupaj v smeri proti svojemu domu. Med potoma je Sadar izostal, Novak je pa šel nekoliko naprej z Dolenc Marijo. Ko so šli nekaj časa zopet skupaj, je Sadar postal na mah ljubezumen, stresel Dolenc Marijo nekoliko za ramo in jo pozval, naj gre domov. Sadar je nato zahteval od dekleta svojo aktovko, katero je nosila ona v svoji košari. Dolencova se je nekoliko branila, končno se je pa le udala in Sadar je začel po aktovki nekaj brskati. Novak, ki je stal nekaj korakov proč, je potegnil svoj službeni revolver in ustrelil Sadarja v trebuh. Sadar je bil pri zdravniku g. dr. Benedičiču v Senovem, nato je bil pa poslan v bolnišnico v Brezice, kjer je za posledicami strela umrl.

Zagovor obtoženca

Obdolženec Nevak se zagovarja s tem, da je Sadar potegnil iz aktovke lovski nož in ga nameril proti njemu, vsled česar pravi, da ej bil prisiljen rabiti orožje. Dolenc Marija pa trdi, da ni videla, da bi imel takrat Sadar v roki lovski nož.

Razprava in sodba

Pri večerajšnji razpravi je bila zaslišana kot priča Dolenc Marija. Pri zasliševanju se je večkrat zapletla v protislovja. Dalje so bili zaslišani g. Vidmar, nočni čuvaj na Senovem, g. dr. Benedičič, ki je pred senatom pričal, da mu je izjavil Sadar, ko je iskal pri njem zdravniške pomoči, da je tega kriva ljubezen in če bi ne bil »Novak mene prehitel, bi bil jaz njega stihnil«. Isto je izpovedala ga. Klešnova, strežnica v ambulatoriju, kateri je Sadar še pristavil, da ga je njegov najljubši in najboljši prijatelj, in da so tega krive ljubavne razmere. Novak vedno izjavlja, da ni imel časa, da bi se branil na drug način. Po govornih drži, tožilca g. dr. Rusa in odvetnika g. dr. Hodžarja, ki je zagovarjal obtoženca, se je sodni senat umaknil k posvetovanju, nato pa izrekel sodbo, na podlagi katere je bil bivši orožniški kaplar Novak Franc obsojen zaradi prekrščenja upravičenega silobrana po § 178-2 k. z. na 4 mesece navadnega zapora, v katerega se mu všteje preiskovalni zapor. Novaka je zagovarjal odvetnik g. dr. Hodžar.

Tragično pri tem slučaju je tudi to, da je bil skoraj istočasno ubit v Hudi jami pri Laškem (dne 7. maja brat pokojnega Sadarja Mirko Sadar, ki je med prevozom v celjsko bolnišnico še isti večer umrl.

zadržuje, da si uživalec ne bo prizadeval, druge varovati pred trpljenjem in jih trpljenja rešiti. Ko bi mi že naprej vedeli, da bi ugodje in veselje koga zadrževalo, trpljenje gasiti, bi ne smeli bližnjemu pripravljati ugodja in veselja, zato da ga s tem ne odvrčamo od gašenja trpljenja...

Ljubezen do bližnjega je tako velika zapoved, da se ji vse druge zapovedi morajo umakniti. Zato pa, ako bi bližnji v nedeljo nevarno zbolel in bi bilo treba iti po zdravniku, ne sme človek reči: Jaz ne morem iti po zdravniku, moram iti k maši, temveč mora reči in storiti: Ne utegnem k maši iti, moram poiskati zdravnika. Prav tako bi moral reči in storiti, ako bi mislil iti k spovedi in sv. obhajilu. Ko bi bilo treba na Veliki petek iti po zdravniku, pa bi to ne bilo drugače mogoče, kakor da bi človek prej jedel, a bi ne imel drugega jesti ko slanino in klobase, naj to je, da bo mogel iti po zdravniku in bi moral reči: Slanino in klobaso bom jedel, da bom mogel iti po zdravniku.

To pismo sem začel pred Veliko mašo, pa še danes 20. ga bom končal; ni bilo časa.

Zdaj pa zdravi bodite in Bog vas obvaruj!

Tvoj brat
Oratimar Holmar.

Na Primskovem, 20. 8. 1889. To se pravi 20-tega Smege meseca.

1 Nato H. obširno razlaga, kaj je pobožnost in pravilno pravi, da je samo tista pobožnost prava, ki dela iz ljubezni do Boga to, kar je bilo pravkar opisano. Zato molitev še ni pobožnost, ampak le pomoček k pobožnosti, prav tako post in prejetje sv. zakramentov in sploh vse drugo.

2 Pred 15. avgustom.

Ustanovljeno je bilo 4. maja 1883 po prizadevanju takratnega župana C. B. Malija, tovarnarja v Tržiču. V začetku je imelo društvo 30 članov, od katerih jih še sedaj živi in še vedno v društvu deluje sedem. Med njimi sta bila najbolj agilna gg. Zaletel Josip in Dornig Josip, ki je bil 22 let načelnik društva in je sedaj na odličnem mestu častnega načelnika. Upravičeno nosi naslov »gasilskega očeta, saj si Tržičani gasilcev brez njega skoro misliti ne morejo. Požrtvovalno iz ljubezni do bližnjega je društvo nastopilo pri nad 300 požarih in reševalo ljudem njihovo imetje. Med drugimi požari so bili največji dvakratni požar predilnice v l. 1891 in 1896 ter trikratni požar žage barona Borna, katerih največji je bil lanski, pri katerem si društvo lahko šteje v čast, da je s pomočjo sosednjih društev grozen požar omejilo in tako rešilo važna okoliška poslopja. Poleg tega je društvo nastopalo pri več gozdnih požarih in nastopalo ob povodnih. Navedena dejstva jasno pričajo, da zasluži društvo vso dobrohotno naklonjenost vseh, oblasti in občinstva. Prav bi bilo, da bi se tudi tržiška mladina malo bolj zanimala za gasilski sport, ki bi bil v korist nji in bližnjemu.

Društvo je z gasilnim orodjem dobro opremljeno, saj ima 3 motorne brizgalne, 1 raztegljivo in 1 mehanično lestvo, 1 drsalni in skalalni prt in sanitetni voz.

Sedanji načelnik g. Jeglič Blaž je sedmi v vrsti načelnikov. Prvi je bil g. Globočnik Anton, za njim pa gg. C. B. Malij, Belhar Anton, Theuerschuh Vinko, Bathelt Jurij in Dornig Josip, katerega smo že omenili.

Ob jubileju društva iskreno čestitamo in želimo, da bi še mnogo storilo bližnjemu v korist.

Dve, tri izpod Boča

Pri Svetem Florijanu se bodo 18. julija zbrali župnikovi semeniški sošolci, med njimi novi lavantinski škof dr. Ivan Jožef Tomažič. Za 35 letnico mašništva bodo skupno poromali k Materi božji na Ložno, kjer se je v davnih letih rad mudil tudi Slomšekov pogled in korak. Z veseljem in vdanim srcem pričakujemo svojega novega nadpastirja in mu vneto želimo, da bi mu Marija, Pomočnica kristjanov, in sveti Jožef, njegov posebni zaščitnik, naklonila obilo božjega blagoslova v Slomškovo dediščino in deželo: v lavantinsko vladikovino. Naj mu bo ta romarski obisk in praznik: tiho in verno poročstvo blagoslovljenega nadpastirskega dela za vso bodočnost!

Pod Bočem je odpela zadnja letošnja kukavica. Navadno je že ob Marijinem obiskovanju pohitela z Devico v gore; letos pa se je pomudila za teden dni delj. Devetnajstletna Anica Imenskovska v Ločnem dolu je še včeraj (10. julija) čakala na bolniški postelji, da ji bo kukavica še enkrat zapela. Ne bo ji zapela več, ne letos, ne drugo leto. Praznik svete Ane, svoje patrona, bo Imenskovska letos in poslej praznovala že na onem svetu. Z Bogom, dobro dekle! Pozdravi nam Marijo in vse druge dobre duše v boljši domovini!

Pri Sv. Miklavžu pod Bočem bo imela v nedeljo 16. julija njegova podružnica SPD svoj prvi poletni planinski dan. Otvoril ga bo policijski župnik Alojzij Čilenšek. »Aljaz severnega Triglavca«, z daritvijo sv. maše ob pol desetih. Pridite, izletniki in izletnice, hrvatski in slovenski, iz Zagorja in Zasavja, na vabljivi Boč! »Morebiti vam bo več hasnil kakor lagotna promenada po skrbno negovanih zdraviliških stezah,« kakor je zapisal »Planinski Vestnik« v svoji zadnji spominski (40 let SPD) številki. Ako bo vreme prvi pot neugodno, se vsa prireditelva preloži na prihodnjo nedeljo, dne 23. julija.

Trškogorski rop pred sodiščem

Novo mesto, 10. julija. Pred kazenskim senatom petorice tukajšnjega okrajnega sodišča se je vršila danes razprava zaradi zločina ropa v Trški gori pri posestnici Mariji Femc. O dogodku smo svoječasnno poročali. Teža ropa so bili obtoženi neki Košlar, Žagar, Golob, Jerač in Potočar. Razprava je trajala skoraj ves dan, a ni bila končana, temveč prekinjena in se bo nadaljevala 24. julija ter bomo tedaj o celi zadevi poročali.

Silvin Sardenko: Marijine pesmi v Marijinih praznikih

V zadnjih letih je poslal Silvin Sardenko v svet celo vrsto knjig in knjižice religiozne lirike, ki se jih je vedno razveselili tisti del javnosti, kateremu so bile namenjene. Marsikatera izmed njih sicer ne stoji več na višini »Mladega jutra« in ostalih del iz časov pesnikove najzgodnejše tvornosti. Vzrokov ne navajamo; eden izmed njih pa gotovo obstoji v dejstvu, da se Sardenku nekdajni strnjenci ciklusi prenaširsko razlajajo v cele zbirke in samostojne knjižice, pri čemer se tu pa tam poplavi vsebina in okreše notranja vrednost posrednih sestavin. Kljub temu pa je Sardenko še vedno pesnik globokega, pristnega občutja, nežnih emocij in bogatih domislic, ki jih umu preleti v skladno in prikopno obliko.

Povedano velja tudi za imenovano zbirko, ki je izšla pred nekaj dnevi. Sardenko je pretopil liturgične misli posameznih Marijinih praznikov v 45 občutenih pesmic, ki jih je razvrstil enako, kot si slede Marijini prazniki v letu. Pesmi večinoma označuje lahkomisljiva vsebina v preprosti obliki in tekočem ritmu; seveda pa ni v škodo knjižici, če so med pesmimi tudi take, ki vsebujejo prav globoko misli (Kraljica apostolov); ali pa so zložene v značilnih Sardenkovih »igravih kiticah«, ki so kljub izumetničeni obliki neredko cela galerija pestrih slik in misli, poživljenih s toplim čuvstvom (Naša Ljuba Gospa, presvetega Sra). — Zopet druge učinkujejo po svoji ljubeznivosti. Kako prijetno se n. pr. izčrpa v pesmi »Varstvo Naše Ljube Gospe« vse človeško življenje ob Mariji in vsa globokost Marijinega materinstva ob ubogem človeštvu! In čeprav se najde med pesmimi tudi take, ki se zde nekoliko okorne (Pribežališče grešnikov) in se pesnik mestoma približa prozi — začetki so vedno zanosnejši od zaključkov — so vendar te preproste pesmice brez drznih poetov in smelnih figur dober donos k naši religiozni liriki.

Knjižica je izšla v prikupni obliki pri Salezijancih na Rakovniku. Dobi se za nizko ceno 7 Din (pošti 7.50 Din).

—aš.

FOTOAPARATE

soetoonih tordk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo i.t.d. i.t.d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA

JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

o Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

Ljubljanske vesti:

Triinpolmilijonski promet z zemljišči v juniju

Zivahnost v okolici, zastoj v mestu

Ljubljana, 12. julija.

Spekulacije z zemljišči so bile od lani zelo omejene zaradi gospodarske krize in ker so bili krediti zaprti. V mestu se je nato kmalu pojavil velik zastoj spekulacij. Nakup stavbnih parcel sedaj le počasi napreduje, pa tudi nakup hiš je omejen. Nasprotno kaže bližnja in neposredna okolica Ljubljane prav veliko zanimanje za zemljišča, osobito zadnje mesece so se spekulacije s parcelami zelo poživile, ker so se mnogi spravili na nakupovanje večjih kompleksov ob gotovih glavnih prometnih žilah, ki so postale zadnji čas še važnejše kot n. pr. Celovška cesta tja do št. Vida, ko je bila dograjena cestna železnica. Cene parcelam na tem mestu so se mahoma dvignile za 50 do 100%. Kljub krizi je v okolici opazovati živahno stavbno gibanje, kajti mnogi mali ljudje so začeli graditi lastne domove in zato so hiteli nakupovati primerne parcele. Živahen promet z zemljišči je zlasti v Mostah, ob Dunajski cesti tja do Jezice, v Spodnji in Zgornji Šiški in na Viču.

Zanimivi in poučni so podatki zemljiško-knjižnega urada o kupnih pogodbah, ki so bile zabeležene meseca junija. Vseh je bilo 69 za celotno kupno vrednost 3.484.790 Din. Maja je bilo zabeleženih 72 kupnih pogodb za kupnino 2.298.244 dinarjev. Junija so bile sklenjene večje kupčije za 100.000 do 400.000 Din. Cene zemljiških parcelam zelo varirajo. Močvirni svet je po 1 Din do 12 Din m², na periferiji in v okolici se cene gibljejo med 40 do 70 Din m², v središču mesta pa so parcele od 100 Din naprej, celo 500 do 1000 Din.

V okolici je bilo sklenjenih junija 55 kupnih pogodb, pri katerih gre večinoma za kupnine od 10.000 do 50.000 Din. Sklenjene pa so bile tudi večje kupčije za stavbne komplekse od 100.000 do 140.000 Din. Ob Dunajski cesti je družba »Produkta« prodala večji kompleks nekaj privatni stranki za 130.000 Din. Večinoma pa so kupovalci nakupovali stavbne parcele za gradnjo stanovanj.

Krožni avtomobilski izlet „Krke“

Za ta izlet se lahko prijavite samo še do jutri popoldne. Vožnja s kosilom in večerjo stane samo 75 Din. Prijave sprejemajo: obe pisarni Putnika za nebotičnikom in pri Mikliču, unionska trafika, Zvezna knjigarna v Selenburgovi ulici in trgovina Samec na Mestnem trgu. Avtokolona odpelje iz Ljubljane v nedeljo točno ob 6 zjutraj izpred Mestnega doma, vrne pa se v Ljubljano okrog 10 zvečer.

Vsak avtobus dobi kratek opis izleta obenem z voznim redom. Avtomobilska kolona bo privožila v Vel. Lašce ob 1/8, odhod ob 1/8, v Ribnico ob 9, odhod ob 10, v Kočevje ob 11, odhod od pol 2 popoldne, v Žužemberk skozi Suho krajino ob 3, odhod ob 5, na Muljavo ob 1/6, odhod ob 6. V Slično ob 6.15, odhod ob 6.45. V Višnjo goro ob 7, prvi odhod ob 9. V vseh teh krajih bodo kratki sprejemi in ogledovanje krajevnih znamenitosti. Tako si bodo izletniki ogledali v Vel. Laščah Levstikov spomenik, v Ribnici Rudežev grad, v Kočevju tekstilne tovarne, dnevni kot TPD ali pa eno najkrasnejših kočevskih podzemskih jam, v Žužemberku grad in slapove Krke, na Muljavi Jurčičev dom in znamenito cerkev. Poleg tega se bo izletnikom na vsaj vožnji nudil prekrasen razgled. Opozorjamo posebno na Suho Krajino, ki jo je malo kdo izmed ljubljancev videl. V Žužemberku bo tudi prilika za kopanje. V Višnji gori se bo vršila izletnikom na čast tudi veselica. Hitite s prijavi, ki se zaključijo v petek popoldne.

Lepa izjema

Ljubljana, 12. julija.

Svoj čas smo poročali o stremeljenju ljubljanskega trgovskega osebja, da bi se uveljavil v poletnih mesecih popoldne triurni odmor, to je, da bi bili trgovski obrati zaprti od poldne do treh. Trgovski uslužbenci bi to uporabili za počitek, ki je poleti še bolj potreben kakor pozimi, oziroma za kopanje na prostem. Čeprav uvedba podaljšane odmora ne bi prav nič škodovala trgovini in konzumu, temveč bi kvečjemu še celo koristila, vendar pa ljubljanski trgovci niso sprejeli obvezne uvedbe tega odmora, temveč so sklenili, naj vsako podjetje po lastni uvidenosti uvede ali pa zavrne triurni odmor. V kolikor nam je dosedaj znano, se je v Ljubljani dosedaj našla samo ena tako širokoprсна trdka, ki je uvedla in privoščila svojim uslužbencem malo večji odmor, to je počitek od poldne do treh. Je to znana trdka Sou v an. Mnenja smo, da ta trdka zaradi tiste ure od dveh do treh, ko v vročem času tako in tako počiva vsa kupčija, ne bo prav nič trpela na inkasu, pač pa je nedvomno pridobila na ugledu. Sedaj je nastopil čas za kopanje in v Ljubljani je več tisoč trgovskega osebja, ki bi si rado privoščilo osvežila — v svojo in svojih delodajalcev korist — in zato bi le želeli, da bi se našla še kakšna trdka, ki bi sledila zgledu trdke Souvan.

★

Francoski praznik 14. julija. Francoski konzulat objavlja sledeči komunik: Na francoski narodni praznik 14. julija bo francoski konzul položil vence na spomenik Ilirije ob pol 11. Gospa in gospod Neuville bosta nato sprejemala na francoskem konzulatu v Beethovnovi ulici od 11 do 12.

Za bodoči mestni muzej je daroval gospod okrajni glavar v p. Gustav del Cott oljnatu sliko Bled, del našega generala gospoda Rudolfa Majstra iz leta 1897. Mestno načelstvo izreka gospodu darovalcu iskreno zahvalo za ta dar z željo, da bi našel plemeniti čin še mnogo posnemovalcev med ljubljanskim prebivalstvom, da dobij naše mesto svoj mestni muzej, ki naj priča o preteklosti našega mesta in istočasno tudi o požrtvovalnosti našega meščanstva.

Terensko tehnična sekcija za regulacijo Ljubljane opozarja občinstvo, da so se regulacijska dela vsled stalnih vremenskih nepravil precej zadržala, kar je povzročilo tudi nastajajoči smrad ob nekaterih delih Ljubljanske struge. Podjetje pa je pričelo zopet z delom in bo ukrenilo vse potrebno, da se smrad do skrajnih možnosti omeji.

Avtobusni izlet na Ljubelj dne 6. avgusta, ob priliki III. jubilejne modkubuske motoekskluzije gorske dirke prireditel »Zveza za turistične promete v Sloveniji«. Cena vožnje tja in nazaj 58 Din za osebo. Odhod ob 5.30 izpred biljetarnice »Putnik« (za nebotičnikom), kjer se sprejemajo prijave do 4. avgusta t. l.

Še nekoliko upanja za tramvaj. Ljubljanski tramvaj ima letos izredno smolo. Prvič je bilo zelo

skih hiš in vil. Dočim je v bližnji okolici živahno nakupovanje zemlje, je pa po ostalih vaseh in na kmetih sploh, ki spadajo pod ljubljansko okrajno sodišče, prav redek slučaj prodaje odnosno nakupa zemlje. Kmet žilavo in vztrajno brani svojo grudo, na njo je navezan in težko se loči od vsakega koščka, le v skrajni stiski je prisiljen, da odproda kos zemlje.

V mestu samem je bilo junija sklenjenih 12 kupnih pogodb, ki se nanašajo na stavbne parcele in na hiše. Na Celovski cesti je Fl. Mavrer prodal hišo št. 24 zdravniku dr. Špornu za 400.000 Din. Pokojninski zavod je prodal na Erjavčevi cesti stavbišče inž. Pavlinu za 86.000 Din, posestnika Marija Pajnar za prodala Mariji Sever, stanujoči na Marijemem trgu, hišo na Vodovodni cesti št. 46 za 212.000 Din.

Zemljiško knjižni urad je junija zaznamoval, da so stranke na kolkih in takšah plačale 19.619 dinarjev 50 par. S prenosnimi takсами je pravi križi! Kupci in prodajalci so dostikrat prepričani, da davčna uprava odmerja prenosno takso, ki znaša 5 1/2% in od katerih odpade 4% na državo, ostanek pa na banovino, le od kupnine, označene v pogodbi. Temu ni tako! Davčna uprava jemlje za podlago odmere tako zvano prometno vrednost in šestokrat se primeri, da davčna uprava zviša prometno vrednost nad kupnino, tako se je junija zgodilo, da je kupnina za neko hišo znašala 110.000 Din, a prometna vrednost je bila ugotovljena na 156.000 Din.

Vsekakor pa bo treba rešiti vprašanje znižanja prenosnih taks pri izročilih in kupnih pogodbah, ki jih sklepata oče in sin odnosno bližnji sorodniki. Tudi ti morajo plačati označeno visoko prenosno pristojbino. Pri Medvodah je junija prodal kmet avojevemu sinu lepo posestvo za 400.000 dinarjev. Sin je moral plačati 5 1/2% prenosnine. Prav ti »procenti«, kakor se pravijo na kmetih, zelo tarejo našega kmeta. Dobro bi bilo torej, da bi se gotovi faktorji zganili in izposlovali znižanje teh pristojbin.

težko, da je sploh prišlo do sklepa, da se gradi krožna proga, vmes so bile še neštete ovire, sedaj pa se je pojavila glavna ovira, o kateri smo že kratko poročali. Vse namreč kaže, da bo zelo težko, da bi prišlo tračnice. Ovire pa so v Ljubljani, ker so maloštevilni družbi stavljeni izredno težki pogoji za dobavo tračnic. Teh pogojev maloštevilniška družba nikakor ne bo mogla izpolniti, če se ne bodo olajšali in omilili. Vsekakor je velika nevarnost, da Ljubljana letos ne bo še imela krožne proge, kakor je bilo nameravano. Včeraj dopoldne sta intervenirala ljubljanski župan g. dr. Puc in predsednik maloštevilniške družbe dr. Fetič v tej zadevi. Nekoliko upanja pa je še vedno, da se omenjene ovire odstranijo in da pride tako Ljubljana letos le do krožne proge.

Delo na Ljubljani. Včeraj je voda v strugi Ljubljane še vedno stala, čeprav so jo črpali vso noč in ves dan. Podjetje upa, da bo struga izčrpana do četrtka. Kljub temu pa so se betonska dela nadaljevala in sicer v sektorju tik pred zmajskim mostom, do koder voda deloma ni segla, deloma pa je bila že izčrpana in je bil pred sektorjem hitro napravljen majhen zasloni jez iz ilovice. Prav tako niso bila izkopna dela od zmajskega mostu dalje prav nič ovirana ter se vršijo vse čas normalno.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20. Specialno izbiro modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. Velika izbira damskih bluz, od priprostitih do najfinjših, svilenih, modna in sportna krila pri F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

V Radovljici otvorijo novo letno kopališče dne 16. t. m. ob 11. uri.

Celje

Delovni trg. Pri celjski ekspozituri Javne borze dela se je v prvi desetini meseca julija na novo prijavilo 61 delovnih moči, delo je bilo ponujeno 50, posredovanj je bilo izvršenih 42, odpadlo jih je 82, dne 10. t. m. jih je ostalo v evidenci 767, in sicer 30 žensk in 737. Delo je na razpolago: 1 majemu, 1 kovaču, 1 jedilonoš, 1 dekli, 3 tkalkam, 2 natakaricam, 1 hotelski kuharici, 1 kuharici, 1 ležalnikom in 2 služkinjam.

Pri tomboli Prostovoljnega gasilnega društva v Gaberju so poleg že imenovanih zadeli tombole: Mlakar Miran, učenec iz Celja; Kuzman Martin, cink. delavec, Gaberje; Čulak Elizabeta, služkinja Sv. Jurij ob Taboru; Proselc Julijana, uradnica v Celju; Zupanc Jože, ključ. vajenec v Celju; Prištok Ivan, valjar v Štoreh; Kolm Josipina, trgovka v Gaberju; Pušnik Franc, Teharje; Rednak Josip, potnik v Celju; Belina Franc, cink. delavec v Gaberju; Zdotske Rozalija, delavka v Gaberju; Strah Avgust, delavec na Sp. Hudinji; Zupanc Franciška, vrtnarica na Zg. Hudinji in Krofi Ivan, delavec na Lavi.

Sveto mašo za Mohorjane je bral včeraj zjutraj ob 6 v Marijini cerkvi ravnatelj Mohorjeve tiskarne gosp. Josip Zeichen. Pri sveti maši je prepeval cerkveni pevski zbor.

Pevska vaja za mešani zbor cerkvenega pevskega zbora bo drevi ob običajni uri v Domu. Polnoštevilna udeležba obvezna.

Pregled motornih vozil v Celju. Po končanem šoferskem izpitu, ki se vrši danes dopoldne pred mestnim načelstvom v Celju, bo tudi pregled onih motornih vozil, ki v letu 1933 še niso bila komisionelno preizkušena.

Združene tesarških in studenčarskih mojstrov v Ljutomeru ima konferenco ožjega odbora v nedeljo dne 23. t. m. ob 12 v Celjskem domu. Na dnevnem redu so stanovske zadeve.

Najdeno avtomobilsko kolo. Dne 10. t. m. je bilo ob 10 dopoldne pri kamnolomu na Polulah najdeno rezervno avtomobilsko kolo. Vpraša se pri predstojništvu mestne policije.

Pokalna tekma med kibici SK Celje in SK Olimp se bo vršila jutri v petek ob pol 7 zvečer na Glaziji. Železničarska godba bo ob 6 odkorakala izpred svojega doma v Gaberju skozi mesto na Glazijo. Poleg nje bo sodeloval pri tej tekmi tudi gaberski orkester. Čisti dobiček je namenjen družinam brezposelnih trboveljskih rudarjev.

Nov roman iz celjske zgodovine. V založbi Leykam v Gradcu je izšel roman celjske rojakinje Ane Wambrechtsammer z naslovom »Heut Grafen von Cilli und nimmermehr«.

Mariborske vesti:

Tragika malega človeka

V našem poročilu o polletnem valovanju mariborskega nepremičninskega trga smo beležili, da se nanaša večina izprememb na kupčije za zneske od 50.000 do 150.000 Din. V tem dejstvu je zapopadana velika tragedija, ki jo doživljajo sedaj mali ljudje-obrtniki, nastavljeni in delavci, ki so si zgradili lasten skromen krov brez dovoljnih lastnih sredstev s posojilom. V normalnih časih bi bili posojilo lahko odplačali in z leti postali tudi faktični lastniki svojih hišic, toda sedaj navajuje nad nje skrb za skrbjo, plače se krčijo, življenje se draži, pri mnogih se bliža tudi že čas, ko bo prenehala doba za davčno oprostitev in povrh so denarni zavodi in zasebniki, pri katerih so najeli kredit, pričeli s strožjim izterjevanjem obresti in glavnice. To so vzroki, da je veliko teh hišic v mestu, še več pa v predmestjih, prešlo že v druge roke, gospodarji ostalih pa z obupom v srcu zro v temno bodočnost. S prodajo se sicer trenutno izmajajo iz težkega položaja, toda hudo se je ločiti od krova, v katerega so poleg prihrankov, skrbno privarčevanih v dolgoletnem delu, vložili še toliko lastnega znoja in truda. Saj je večina teh malih ljudi pomagala tudi dejansko pri delu, sami z družino so pomagali kopati temelje, delali mesto pomožnih delavcev pri

zgradbi ter si z muko in ogromnim trudom urečili vrtove in nasade, Morda jim prodaja še poplača vloženo glavnico, nikoli pa ne lastnega dela in znoja, ki so ga vložili v posest. In povrh postanejo še brezdomci, treba je zopet iskati tuje strehe in zatočišča. Nagel porast te žalostne nam dokazuje še samo veliko število izprememb, ki nastajajo v mestni malostanovanjski koloniji v magdalenskem predmestju. Od 147 hišic, ki jih šteje kolonija, jih je še 117 v prvotnih rokah, dočim jih je že 30 menjalo lastnike. In to pri hišicah, ki imajo zelo ugodne odplačilne pogoje, saj znaša amortizacijski mesečni znesek pri manjšem tipu samo 350 Din — toraj toliko, kolikor stane stanovanje s sobo in kuhinjo v predmestjih. Prišel se je proces posestnih izprememb tudi že pri poslopjih, za katere je garantirala mestna občina. Eno vilo je bila občina že prisiljena prevzeti, jih je pa še cela vrsta, ki visijo. Še huje je to na periferiji, kjer so ljudje gradili brez omenjene garancije, ki je za dajatelja kredita sigurno jamstvo, s katerim se dobijo ugodni odplačevalni pogoji. Tu bi bilo treba nekaj ukreniti, da se malim ljudem pomaga tudi v tem njihovem težkem boju za obstanek.

Blagoslov kolodvorskega misijona

Cisto neopazno za zunanje življenje se vrši poslovanje mariborskega kolodvorskega misijona, še celo čisto ozek krog ljudi v mestu je, ki vedo za njegov obstoj, toda vendar je delo te institucije združeno z uspehom, da bi zaslužilo vso pažnjo javnosti in podporo odgovornih činiteljev. Letos je mariborski kolodvorski misijon že sprejel in odpravil 496 deklic, ki so prišle v Maribor iskat službe ali dela. Med temi je bilo 36 inozemk, ki se jim seveda ni mogla preskrbeti služba, dobile pa so zato prenočišče, hrano ter tudi pomoč za nadaljevanje poti. Med dekleti, ki se zatekajo v Maribor, je prijazna gospa z rumenim trakom na rokavu, ki čaka pri vsakem vlaknu, postala že znana in se že kar zatekajo same k njej. Saj vrši že celo nekako nekoncesijonirano posredovalnico za službe, ki pa je popolnoma zastoj. Tudi mariborske gospospinje se namreč obračajo na njo vedno česče s prošnjo, naj jim preskrbi tako in tako služkinjo. Večini deklet, ki pridejo v mesto brez poznanstva in kar na slepo srečo, ne zavedajoč se, kakim nevarnostim se izpostavljajo, je kolodvorski misijon preskrbel delo ali vsaj sigurno zatočišče ter jih tako rešil pred usodnimi nevarnostmi, katerim bi bile drugače izpostavljene brez pomoči.

Otrok v mlaki - mož v ribniku

Usodna nesreča se je pripetila v Dobrenju. Posestniku Francu Lipovžu se je vstopila 22 mesecev stara hčerka Franciška v mlaki poleg hiše, v kateri napajajo živino. Otrok je neopazno odšel iz hiše, domači pa so mislili, da se igra pri babici, ki je sedela pred hišo. Med tem pa je deklica odšla po ozkem ograjenem potu, ki vodi od hiše do mlake, nagnila se je nad vodo ter izgubila ravnotežje. Voda je v mlaki globoka poldrugi meter in tako za deteta ni bilo pomoči. Po dolgem iskanju jo je našla dekla; truplo je voda že dvignila ter je plavalo na površini. Radi tega so bili tudi vsi oživljajoči poizkusi zaman. Tragično je, da se je Lipovžu tudi pred petimi leti in sicer 30. junija leta 1928, v isti mlaki na isti način vstopila njegova prva hčerka, skoro istotoliko stara, kakor nesrečna Franciška. Nesreča je vzbudila v celi soseski splošno sočutje z Lipovževimi družino. — Druga usodna nesreča se je pripetila v Laporju. Tam je izginil Anton Rohar iz Zgornjega vrha, ki so ga našli potem vstopljenega v Attemsovih ribnikih v Zabljeku. Tudi njega niso mogli več oživiti.

Nova sveta maša, druga letos, bo na Skapulirsko nedeljo, dne 16. t. m., v baziliki Matere Milosti. Novo mašo poje novomašnik p. Silvian Lenartič, rodom Mariborčan. Novomašnikovim najmlajšim sinom ni bilo dano doživeti presrečnega sinovega dne. Ob četrti na 10 bo slovesen vohod v baziliko, ob pol 10 slavnostni govor p. Gabriela Planinška, nato slovesnost prve svetne maše. Popoldne ima novomašnik slovesne pete litanije.

Vročina prinaša bolezen. Nagel porast vročine je prinesel val nove bolezni, za katero bolega zelo veliko ljudi v mestu. Bolezen se javlja v prebivalih ter je združena tudi z mrzlico. Zdravniki si razlagajo povod za bolezen v preneglem skoku iz mrzlega vremena v pravo juljsko vročino.

Pred altar... V zadnjem času so sklenili zakonsko zvezo v mariborskih župnih cerkvah: Soršak Julijan, posestnik in Pernat Jerica, kmečka hči. — Hartner Jakob, zidar in Novak Katarina, delavka. — Preglan Francišek, stavbenik in Bruderman Hilda, posestniška hči. — Miroslav Kokolj, strokovni učitelj in Sajna Marija, meščanskošolska učiteljica. — Reibenschuh Franc, elektromonter in Tihlec Hilda, hči poduradnika. — Krajnc Jožef, kaltec in Tominc Antonija, tov. delavka. — Rosenfeld Robert, trgovec in Jager Izabela, trgov. pomočnica. — Korman Valter, mehanik in Obrist Melanija, prodajalka. — Stoparko Leopold, delavec drž. želez. in Toplak Ivana, frizerka. Novoporočenec obilo sreče in blagoslova!

Odprta groba vrata... V tukajšnji bolnišnici je umrla v starosti 61 let Marija Korenjak, žena viničarja iz Zgor. Radvanja. Blago pokojnico bodo pokopali danes ob 4. popoldne iz mrtvašnice na pobožnem pokopališču. Svetila ji večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje.

Mladinski plavalni tečaj bo na Mariborskem otoku od 14. do 23. t. m. Tečaj, ki ga vodi odlični avstrijski plavalni strokovnjak g. Egon Karf od graškega GAK-ja, traja od 14. do 23. t. m. in ga priraja tukajšnji SK Maraton. V tečaj imajo pristop fantje in dekleta od 10, do 17, leta brez ozira na to, ali znajo že plavati, ali pa ne. Ob zaključku tečaja bodo mladinske plavalne tekme. Prijave se sprejemajo na licu mesta na otoku od 14. do 16. t. m. ob 10 do 12 in od 15 do 18. Prijavnina Din 5 za udeležence. Tečaj se vrši vsak dan od 10 do 12.

Drevo bo koncert v parku. Za pretekli četrtlet napovedana otvoritev večernih koncer-

tov v parku je radi deževja odpadla. Prvi večerni koncert v parku bo drevi ter ga prireja mestno orkestralno društvo. Igra vojaška godba pod taktirko kapelnika Svobode.

Zanimivosti na belem polju. V nedeljo bo v Mariboru v okviru olimpijskih prireditelj teniški turnir, ki bo prinesel zanimivo odločitev, kdo bo letošnji mariborski teniški prvak oziroma prvakinja. Bo to v Mariboru sploh prvi turnir, ki bo prinesel tozadevno pravilno odločitev, ker bodo morali igrati vsi tekmovalci med seboj. Zato norda niso izključena presečenja v končnem rezultatu, ki bo odločal o prvenstvu.

Naglo gre proti koncu. Poslopje kolodvorske carinarnice in carinske pošte se naglo bliža končni dovršitvi. Vstavljena so že okna in vratni okvirji, položen je v sobah že pod in te dni se bodo izlicitala še parketarska dela. V kratkem se prične tudi z nakrivanjem notranjega dvorišča s stekleno streho. Poslopje bo v roku, ki je določen za prevzem, z lahkoto popolnoma gotovo.

SSK Maraton. Petkovega izrednega občnega zbora naj se udeležijo člansko polnoštevilno. Sekcijski načelniki naj opozore članke, da je udeležba strogo obvezna radi važnosti dnevnega reda. Poleg spremembe pravil tudi izročitev dveh kolajz in dveh diplom.

29.398 potnikov je šlo v preteklem mesecu čez Maribor v obe smeri. Največ potnikov je bilo iz Avstrije.

Ne 15., ampak 19. in 20. t. m. bo v smislu zadnega razglašena mestnega vojaškega urada popis konj, vprežnih voz in dvokoles. Dne 19. t. m. naj se javijo lastniki konj, vprežnih vozil in koles od črke A do M, dne 20. t. m. pa ostali z začetnicami od N do Z. Več, ki iz tehničnih razlogov omenjena dneva ne morejo priti, naj se prijavijo dne 21. t. m.

70 tekačev na progi. V nedeljo dopoldne bo tekmovala po mariborskih ulicah armada mariborskih lahkoatletov. V okviru olimpijskega dne se bo vršil tradicionalni stek skozi Maribor po običajni progi od Ljudskega vrta po Koroščevi in Maistrovi ter preko Zrinskega trga na Aleksandrovo ter po njej do Trga Svobode. Startalo bo okoli 70 atletov, tekmuje pa se za prvenstvo moštev in posameznikov. V letošnjem teku nastopijo poleg starih renomiranih »skanonov« tudi nekateri mlajši konkurenti, kar bo zanimanje za tekmovalce le še povečalo. Prvi trije zmagovalci ter prva tri moštva dobe kolajne.

Obrtniški naraščaj se zanima za izobrazbo. Snoči se je pričel v prostorih trgovske akademije večerni knjigovodski tečaj za obrtnike. Jutri pa prične istolam tečaj za kandidate mojstrskih izpitov. Oba tečaja sta zelo dobro obiskana ter se je v vsakem vpisalo po 30 oseb iz področja mesta in najbližnje okolice. Oba tečaja organizira in vodi tukajšnji obrtno-pospeševalni urad zbornice TOI.

Skoraj bi bilo po njem. Včerajšnja vročina je privabila v Dravo mnogo kopalcev. Med njimi je bil tudi 14 letni dijak Adolf Kaiser z Vodnikovega trga 3. Fant je sicer dober plavalec, toda pri sedenjem visokem in deročem stanju Drave pa je bila njegova predznost le prevelika, da se je upal plavati čez reko. Skoro bi bil to svojo predznost plačal z življenjem. Ravno pred bregom je omagal in pričel klicati na pomoč. Življenje mu je rešil neki mladenič, ki se je kopal na drugem bregu in ki je naglo prihitel na pomoč ter pomagal onemoglemu, da je splaval do brega.

Padci s hleva. 13 letna viničarjeva hčerka Marija Hamer iz Metave je padla s hleva in si poškodovala levo roko v ključnici. Ravnotako je 40 letni delavec Miha Zmudelj iz Veljke strmoglavil s hleva in si strl desno nogo. Oba ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnišnico.

Skozi okno prvega nadstropja je padel v Studenčih štiri letni fantek Ernest Rus in k sreči ostal živ. Strl si je desno roko. Starši, pazite na otroke!

Ptuj

Venomer gori... Pri posestniku Štefanu Grajfu v Šikolah je izbruhnil požar, ki je upepelil gospodarska poslopja, obstoječa iz škedenja in kolarnice. Da se požar ni razširil na sosedna poslopja, se je zahvaliti gasilec iz Cirkovcev, ki so prihiteli na mesto požara še pravočasno in preprečili večjo nesrečo. Škoda znaša nad 20.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnico. Na kakšen način je prišlo do požara, še ni pojasnjeno.

Naknadno licencovanje bikov. V ponedeljek se je vršilo na ptujskem sejmišču naknadno licencovanje bikov. Priprani hili bilo 39 dobro rejnih bikov, ki so bili ob priliki splošnega licencovanja v mesecu marcu t. l. premladi, ker se niso dosegli predpisane starosti 15 mesecev. Licencovalna komisija je spoznala pretežni del teh bikov sposobnih za pleme.

Huda nevihta s točo, ki je napravila precej škodo, je razsajala v ponedeljek nad Ljutomerom, in zalotila nekega ključavničarskega pomočnika, ki se je vozil na dvokolesu proti Ljutomeru. Tik pred ciljem pa je strela udarila v kolezarja, ki je hudo obžgal oblečel v nezavesti. Spravila so ga v bližnjo hišo, ni pa dal od sebe nobenih znakov življenja več.

Umetno jezero pri Kragujevcu

Kragujevac, 9. julija.

Kragujevac, ki leži na jugovzhodnih obronkih Rudnika, je naravno središče valovite Sumadije. Mesto je znano iz zgodovine in je bilo nekaj časa tudi prestolnica Srbije. Že od nekdaj pa je bil za Kragujevac aktualen problem pitne vode. Že v začetku druge polovice preteklega stoletja so mnogi razpravljali o tem, vendar do splošno zadovoljive rešitve ni prišlo. V začetku tega stoletja je Kragujevac sicer dobil vodovod, ki je bil pa še daleč od tega, da zadovolji vse. Zgrajenih je bilo 28 vodnjakov, katerih število pa se je začelo počasi krčiti in je, zlasti v poletnih mesecih in za časa večjih suš, padlo na minimum, tako da je za pitno vodo nastala prava borba in so ljudje vstajali v zgodnjih jutranjih urah in po cele ure čakali, da so prišli na vrsto.

Danes je Kragujevac sorazmerno močno mesto z razvito industrijo (na pr. vojno-tehnični zavod, kjer je zaposlenih tudi zelo mnogo Slovencev) in šteje okrog 30.000 prebivalcev. Koliko vode porabi tolikšno mesto, si lahko mislimo. Zato je čisto logično in razumljivo, če so posamezniki dolgo mislili in preudarjali, na kateri način bi bilo najlažje in najsolidnejše rešiti pereči problem. Stvar je bila zelo težka. Talne vode ni. Ne v Kragujevcu ne v bližnji okolici, ki bi prisila v pošto. Pred nekaj leti se je sešla posebna strokovna komisija, ki je poiskala najugodnejši teren, na katerem bi bilo mogoče dobiti dovolj vode. To je bilo v soteski Grošniške Reke, dvanajst kilometrov izven mesta. Vendar tu ni ob vseh letnih časih dovolj vode. Zato so strokovnjaki sklenili, da z visokim nasipom za-

jeze omenjeno reko in na ta način dobijo dovolj veliko količino vode. Z deli so začeli letos.

V soteski se gradi močan jez, ki bo ustavljal vodo v Grošniški Reki. Na ta način bo to nastalo poldrugi kilometer dolgo in pol kilometra široko jezero s kubaturo 2.500.000 kub. metrov. Jez bo visok 34 m, dolg 170 m in širok na dnu skoraj 27 m, na vrhu pa 4,5 m. Vsa dela vodi profesor belgajske univerze in bivši belgajski župan g. Milan Nešić. Temelj je že dovršen. Dela dan in noč do 300 delavcev. Do mesta, kjer se nasip gradi, je zgrajena posebna ozkotirna železniška proga za dovažanje potrebnega materiala. Kubatura jezu bo sestavljena iz 51.000 kub. metrov betona in 13.000 kub. metrov ogromnih kamenitih blokov, ki bodo spuščeni v betonsko maso. Porabili bodo 10.000 železniških vozov, 1000 vozov cementa in 5000 raznega, predvsem železnega materiala. To bo menda največji objekt te vrste v mejah nekdanje Srbije in tudi eden največjih v državi. Podoben bo Završnici.

Omeniti je treba še to, da bodo na ta način (iz jezom) odstranjene tudi vsakoletne katastrofalne poplave v okolici Kragujevca. Grošniška Reka je namreč najpomembnejši pritok reke Lepenice, ki tako rada izstopa iz svojih bregov ob večjih nalivih. Ko bo pa nasip zgrajen, pa voda ne bo mogla naprej, ampak bo ostala za nasipom. To je prav za prav tudi cilj njegov in baza, na temelju katere bo Kragujevac dobil dovolj pitne vode. Posebne instalacije za filtracijo in ozoniranje vode bodo postavljene prihodnje leto. Delo bo po načrtih končano v dveh letih, stalo pa bo čez Din 60.000.000.

Osebnosti

— Promocija. Na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani je bil promoviran za doktorja prava politično-upravni pripravnik pri kr. banski upravi v Ljubljani g. Otrina Rado, rodom iz Domžal. Čestitamo!

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za pobočni poveljstva požarvaškega voj. okrožja peh. kap. I. razr. Viktor Gogala in na službo k istemu voj. okrožju peh. kapetana I. razr. Stefan Binder in Dragotin Turković; na službo k intendantu poveljstva I. armijske oblasti intendant. polkovnik Lilo Luger; za vršila dolžnosti poveljnika 2. baterije 19. topniškega polka top. kap. II. razr. Vojislav Pokorni; za vršila dolžnosti poveljnika 3. baterije 10. samostojnega topn. divizionu topn. poročnik Božidar Okorn; na službo v poveljstvo kičevskega voj. okrožja peh. kap. I. razr. Benedikt Cajihofer; na službo v poveljstvo prištinskega voj. okrožja peh. kap. I. razr. Ferdo Tratnik; od sedaj na službi pri poveljstvu mariborskega voj. okrožja; na službo v poveljstvo bitolskega voj. okrožja peh. kap. I. razr. Simon Benković; na službo v generalni štab poveljstva zetske divizijske oblasti peh. kap. I. razr. Mihael Marček; za vršila dolžnosti blagajnika 17. pešpolka int. podporočnik Franjo Marković; na službo v štab pontonirskega poveljstva inž. kap. I. razr. Drago Globoknik; za poveljnika 21. čete obmejne posadke peh. kap. I. razr. Ivan Marković; na službo v poveljstvo štiškega voj. okrožja peh. podporočnik Stefan Zeželj; za vršila dolžnosti blagajnika 51. pešpolka int. podporočnik Veloslav Logar; na službo v splošni odsek ekon. oddelka ministrstva vojske in mornarice nižji voj. uradnik II. razr. ekon. stroke Janko Bires; za vršila dolžnosti intendantu poveljstva bosanske divizijske oblasti nižji voj. uradnik III. razr. ekon. stroke Franjo Jančak; za vršila dolžnosti intendantu 3. pešpolka int. podporočnik Josip Božić; za vršila dolžnosti intendantu 9. pešpolka nižji voj. uradnik III. razr. ekon. stroke Dragotin Verhujak; za vršila dolžnosti intendantu 28. pešpolka int. podporočnik Rudolf Bogner; za vršila dolžnosti intendantu 26. topn. polka int. podporočnik Jožef Privšek; za vršila dolžnosti intendantu šole za rez. peh. častnike int. podporočnik Mijo Rudež; za vršila dolžnosti intendantu 2. bat. 4. pešpolka int. podporočnik Dragotin Mrzljak; za vršila dolžnosti int. 2. bat. 13. pešpolka int. podporočnik Marij Segrič; za vršila dolžnosti int. 2. bat. 24. pešpolka int. podporočnik Vladimir Larin; za vršila dolžnosti int. 10. samostojnega topn. divizionu nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroke Ivan Fabijanič; za vršila dolžnosti int. 13. samostojnega topn. div. int. podporočnik Branislav Zahar; za kontrolorja kontrolnega oddelka kontrolno-budžetnega oddelka ministrstva vojske in mornarice nižji voj. kontrolor I. razr. Peter Sabljak in za vršila dolžnosti v istem oddelku nižji voj. uradnika I. razr. ekon. stroke Franjo Brus in Milan Kopecki; za kontrolorja poveljstva I. armijske oblasti nižji voj. kontrolor I. razr. Dragotin Šram in za vršila dolžnosti kontrolorja poveljstva II. armijske oblasti nižji voj. uradnik I. razr. ekon. stroke Anton Podgoršek.

— Imenovan je za voj. uradnika VIII. položaja skupine rimsko-katoliški duhovnik dr. Mirko Novak.

Ostale vesti

— Iz zdravniških vrst. Z ozirom na vest pod gornjim naslovom, ki smo jo priobčili v št. 149 od 5. t. m., da prevzame vodstvo kirurškega oddelka v mariborski splošni bolnišnici primarij g. dr. Mirko Cerni, vodstvo kirurškega oddelka ljubljanske splošne bolnišnice pa primarij g. dr. Lavrič, smo zvedeli z merodajne strani, da vseh ni povsem točna odnosno, da je preuranjena.

— Treznostni kongres v Rimskih toplicah dne 16. julija. Prihodnje nedelje se bo vršil v Rimskih toplicah velik treznostni kongres, na katerem bodo sodelovali Hrvatje in Slovenci, delavci in kmetje. Za zborovalce bodo svete maše v cerkvi Marija Lurd v spomin 75 letnice prikazovanja v Lurdu. Na dnevnem redu so temke v pletanju, v teknanju, kolesarjenju; zmagovalci bodo bogato obdarovani. Nato bo ena izmed največjih tombol, kar jih bo letos v Sloveniji. Vsaka peta tablica zadene. Za vse vlake je dovoljena polovična vožnja. Za temke se prijavi na Treznostno društvo v Celju, poštni predal 106. Za kongres in tombolo vlada po vsej Sloveniji in tudi v Zagrebu veliko zanimanje. Zato tudi vi pridite v rajsko lepe Rimske toplice.

— Potniški promet po statistiki železniškega in obmejne policijskega komisariata na Rakeku v mesecih april, maj in junij 1933. V tem času je pasiralo državno mejo skozi obmejno železniško postajo Rakek 43.437 potnikov in sicer: 11.982 Madjarov, 5326 Rumunov, 5281 Italijanov, 5142 Jugoslovancev, 5076 Avstrijcev, 3270 Čehoslovakov, 1742 Poljakov, 1518 Nemcev, 958 Francozov, 750 Bolgarov, 587 Angležev, 417 Grkov, 413 Amerikancev, 283 Švicarjev, 247 Turkov, 137 Spancev, 93 Belgijcev, 15 Brazilcev, 13 Japoncev, 12 Portugalcev, 11 Albancev, 11 Nizozemcev, 10 Egipčancev, 9 Perzijcev in 134 raznih drugih.

— V službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 56 od 12. t. m. je objavljen »Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih« dalje »Naredba o izročanju pologov Narodni banki na

zbiralni račun tujih držav«. Izpremembe točk 1. do 5. člena 20a pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami. »Postavitve mojstrske izpitne komisije za podkovsko stroko« in »Objave banske uprave o pobiranju obš. trošarin v l. 1933«.

— Nov krajevni odbor Jadranske straže. Na severni meji naše domovine je bil v nedeljo, dne 9. t. m. ustanovljen nov Krajevni odbor JS, ki šteje že okoli 100 članov. Ustanovitvi so sodelovali mnogi ugledni Logačani, med njimi tudi okrajni načelnik g. dr. Gregorin. Ustanovni občni zbor se je vršil ob 15 v navzočnosti okoli 60 članov. Navzoče člane in delegata Oblastnega odbora JS iz Ljubljane g. H. Marjanoviča je pozdravil kot član pripravljalnega odbora tamkajšnji g. nadučitelj Straus, ki je v kratkih besedah orisal važnost organizacije JS, ki pa je posebno za Logatec velikega pomena. Delegat Oblastnega odbora je imel kratko predavanje o temi »Zakaj je potrebna ustanovitev JS«. Predavanje je bilo sprejeto z velikim navdušenjem. Po končanih formalnostih, ki jih predpisujejo pravila JS, je bil izvoljen upravni odbor 14 članov, katerim predseduje g. Hodnik, trgovec in veleposestnik v Dol. Logatcu. Po lepih pozdravnih besedah novoizvoljenega predsednika se je zborovanje končalo. Z veseljem pozdravljamo ustanovitev Krajevnega odbora v Dol. Logatcu, ki naj s severne točke naše države budno čuva naše morje!

— Krava razparala pastirja in nos. Zagore Franc, pos. sin iz Tolstege vrha, obč. Brusnice, je pasel kravo na vrvi. Muhe so bile ta dan hude in krava se jih je otepala. Pri tem je pa zadela pastirja z rogom v usta ter mu preprala gorjo čeljust z nosom vred. Rog je prišel ven med oči. — Kotar Anton, šolar iz Vrhtrebnega, je zlezal na lipo, da bi nabral cvetja. Zmuznil se je z veje, padel z drevesa in se močno ranil. — 25letni Zoran Franc iz Pahe, obč. St. Peter, je cepil drva. Pri delu si je nasekal kazalec leve roke. — Vsi se zdravijo v bolnišnici uzmišljenih bratov v Kandiji.

— Pri haemeroidih, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi in prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan jutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

— Naše parnike prodajajo na dražbi. Jugoslovanski konzulat v Marseille je obvestil naše oblasti, da je bil tam prodan na javni dražbi jugoslovanski prekomorski parnik »Dobrotac« za 148.000 frankov. Brod je bil zaplenjen zaradi neplačanih dolgov. Ker posadki pri izkrcanju niso izplačali zaslužkov, so delavke ustanove podvezle potrebne korake, da se jim plače izplačajo iz izkupička na dražbi. Vendar je malo verjetno, da se bo to zgodilo. Poleg »Dobrotca« bodo v kratkem prodali še dva jugoslovanska parnika na javni dražbi.

— Starec, ki se vozi samo z letalom. Zemunski trgovec Cedo Dimitrijevič je gotovo najbolj navdušen potnik na naših zračnih progah. Star je 67 let in se na vseh svojih poslovnih potovanjih poslužuje samo aeroplana, seveda, če mu je mogoče. Na progi Zagreb-Belgrad se je doslej vozil že 150 krat. Pravi, da ima največ zaupanja v zračni promet tudi kar se tiče varnosti.

— Razbojnik ustrelil svojega poglavarja. V nekem gozdu v bližini vasi Ivanec na Hrvatskem so pred kratkim našli truplo Dragutina Vrbance, vodje zloglasne razbojniške tolpe, ki že več let nazaj ogrožala tamkajšnje okolice in ima na vesti precej roparskih umorov in drugih zločinov. Vrbance se je najbrž pregrešil proti razbojniškim postavam, nlekar so ga razbojniki obsodili na smrt, ga po kratkem procesu ustrelili in zakopali njegovo truplo v gozdu, kjer so ga sedaj po dolgem času našli. Oročništvo je obkolilo vse tamkajšnje gozdove do štajarske meje in jih začelo natančno preiskovati. Doslej so ujeli šele enega razbojnika, vendar jeupanje, da bodo v kratkem polovili vso ostalo bando in jo izročili roki pravice.

— V zakramentu vse sladkosti. V zalogi Jugoslovanske knjižarne so pravkar izšli glasovi k Premrovi zbirki »V zakramentu vse sladkosti« in stane izvod Din 4, partitura Din 20. Cerkvene zbrane na to še posebno opozarjamo, kakor tudi župne urade, ker se mora v smislu škofijskega lista blagoslovni obred vršiti od 1. julija dalje v domačem jeziku.

— Izdelava Contaxa razširjena. Iz nemških dnevnikov posnemamo, da je tv. Zeiss-Ikon A. G. v tvornicah Ica v Dresdenu naslavila koncem majnika preko 100 novih delavcev. — Kot je čuti, je bilo namesčenje tolikga, zlasti za finomehanično-optično stroko osobito značilnega števila novih moči potrebno vsled vedno bolj in to tudi v Jugoslaviji rastočega odjema Contax-kamer in radi tega potrebnega povečanja obrata. — Dejstvo, da je tv. Zeiss-Ikon skozi leta obratovala z okroglo 3500 sodelavci, da je pa sedaj zgolj v svrhu izdelovanja novega, ne baš cenjenega porabnega predmeta sprejela na delo nove moči, daje slutiti na porast kupne moči širokih slojev prebivalstva.

— Ko se začno cevi poapnjevati, deluje uporaba naravne »Franz-Josef« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša naval krvi.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 13. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 18.00 Radio orkester 19.00 Slike iz narave (J. Herfort) 19.30 Gospodinja ura: Konserviranje zelenjadi in sadja (ga. Svetelova) 20.00 Šege in običaji bosanskih muslimanov (H. Marjanovič) 20.30 Vjoliński koncert ge. Fanike Brandlove 21.30 Fantje na vasi 22.00 Radio orkester

Petek, 14. julija: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče, borza 18.30 Radio orkester 19.30 Reja koz in ovac (Društvo »Zivalica«) 20.00 Humoriščno igrivo (Narte Velikonja) 20.00 Prenos iz Beograda, vmes čas, poročila 22.30 Plošče.

Drugi programi

Petek, 14. julija:

Belgrad: 20.00 Proslava francoskega narodnega praznika 20.30 Govor francoskega poslanika g. E. Naggyara 20.40 Vjoliński koncert — Dunaj: 19.20 Operni večer — Budimpešta: 19.40 Vjoliński koncert — Leipzig: 21.15 Opereta ura 22.30 Orkestralni koncert — London: 21.00 Koncert kvinteta — München: 20.00 Senerada (orkester in solisti) — Rim: 21.45 Pestra glasba. (Iz »Radio-Belgrade«)

PUDER DOUCE FRANCE
parfumerije LUBIN-PARIS

vsebuje skrivnost mladosti, ker

PUDER DOUCE FRANCE

daje dovršeno polt, hrani kožo, odpravlja črne pike, dolgo ostane na obrazu ter ima prijeten, trajen in diskreten vonj

Že po prvi uporabi postanete stalen odjemalec

PUDRA DOUCE FRANCE
LUBIN-PARIS

Dobi se v vseh apotekah, drogerijah in boljših parfumerijah

Sport

LAHKOATLETSKO PRVENSTVO V ZAGREBU.

Krasen uspeh slovenskih atletov šporna in Zupančiča. — Pet novih jugoslovanskih rekordov.

Preteklo soboto in nedeljo se je vršilo v Zagrebu državno lahkoatletsko prvenstvo posameznikov. Prireditve sta se udeležila samo dva ljubljana in sicer Stane Šporn in Neli Zupančič, člana SK Ilirije, ki sta odlično zastopala našo lahko atletiko. Škoda, da se ni več atletov od SK Ilirije in ASK Primorja podalo v to borbo, da bi Zagrebčanom pokazali, kdo smo in kaj premoremo.

Kakor že omenjeno sta se Šporn in Zupančič, četudi sta bila sama, izborna držala. Naš odlični tekoč na dolge proge, Stane Šporn, je zopet zmagal v najtežji tekmi v maratonskem teku. 42.200 m dolgo progo je pretekel v času 3 ure 30 min 35 sek. Ne glede na to, da njegov čas ni ravno prvovrsten in da je za nekaj minut slabše tekel kot lani, je to uspeh, h kateremu mi moramo samo čestitati.

Neli pa je v deseterboju zasedel drugo mesto s 6212,435 točkami, takoj za Kallay-jem, ki je zmagal s 6440,225 točkami ter postavil nov jugoslovanski rekord. Tudi deseterboju se prištevata med najtežja lahkoatletska tekmovanja, smelo ga lahko uvrstimo takoj za maratonom. Kajti atlet mora biti vsestransko izvežban, če hoče v tej težki borbi doseči kak uspeh. Mora biti dober tekač, dober metalec in dober skakač, torej vse discipline lahke atletike mora kar najbolje obvladati.

Pri tekmovanju je bilo postavljenih kar pet novih jugosl. rekordov in sicer v: metanju kroglice, diska in kopja z obema rokama, skoku v višino brez zaleta ter v deseterboju, ki so jih dosegli atleti zagrebške Concordije in Marathona. Vsekar zelo lep uspeh, zlasti še, če pomislimo, da je I. del drž. prvenstva obsegal samo osem panog. Doseženi so bili naslednji rezultati:

I. Kroga z obema rokama: 1. Dr. V. Narančič (C.) 25.72 m (13.92+11.80) (nov jugosl. rekord); 2. Kovačević (C.) 23.21 m (13.75+9.56); 3. Stojanovič (C.) 21.78 m (11.68+10.10).

II. Disk z obema rokama: 1. Dr. V. Narančič (C.) 77.09 m (39.49+37.60) nov jugosl. rekord; 2. Celhar (Maribor) 50.05; 3. Sigmond (SAŠK) 47.03 m.

III. Skok v daljavo brez zaleta: 1. Smerdel (Maribor) 291 cm; 2. Jurković (C) 283 cm; 3. Dr. Buratović (C) 282 cm.

IV. Balkanska štafeta (800+400+200+100 m): 1. Concordia 3:35,8; 2. Marathon 3:38; 3. Hašk.

V. Skok v višino brez zaleta: 1. Dr. Ivo Buratović (C.) 1.42 m, nov jugosl. rekord; 2. Jurković (C.) 1.40 m; 3. Smerdel (Maribor) 1.35.

VI. Metanje kopja z obema rokama: 1. A. Kovačević (C.) 85.93 (52.12+33.81), nov jugosl. rekord; 2. Dr. Buratović (C.) 69.03 m; 3. Sigmond (SAŠK) 47.92 m.

VII. Hoja po cesti na 25 km: 1. Stanislav (M.) 2 uri 39 min. 48.8 sek; 2. Leščan (C) 2 uri 51 min. 22 sek.

VIII. Maratonski tek 42.200 km: 1. Stane Šporn (Ljubljana) 3 ure 30 min. 35 sek.; 2. Belas (Marathon) 3 ure 31 min. 54 sek.; 3. Mirnik (Celje) 4 ure 01 min.

IX. Štafeta 4x400 m: 1. Concordia 3 min 46.8 sek.; 2. Makabi 3 min. 47 sek.

X. Deseterboj: 1. L. Kallay (Marat.) 6440.225 točk, jugosl. rekord; 2. N. Zupančič (Ljubljana) 6212.435 t.; 3. M. Ferkovič (Hašk) 5251.73 t.

Poglejmo še, kakše rezultate sta dosegla prva dva v skupnih panogah:

	Kallay	Zupančič
100 m	12 sek.	11.7 sek.
Skok v daljavo	5.91 m	5.73 m
Krogla	11.78 m	12.17 m
Skok v višino	1.60 m	1.60 m
400 m	57.9 sek.	53.6 sek.
110 m zapreke	17.2 sek.	18.0 sek.
disk	39.46 m	33.26 m
skok s palico	3.20	3.10 m
kopje	49.47 m	40.03 m
1500 m	5:17 min.	5:06.6 min.

Uspeh Zagrebčanov, ki so postavili vseh pet novih rekordov, so zelo lepi; bili bi pa še lepši, ako bi se jih udeležili še ostali slovenski favoriti.

PRIMORJE: ZARJA (ZGOBNJI KAŠELJ)

Danes ob 20.45 bo začetek interesantne tekme na igrišču Ilirije. Srečata se dva nasprotnika, od katerih nam je Primorje pač dobro znano, dočim je Zarja šele novoustanovljen nogometni klub. Če bi bilo samo pri tem, gotovo ne bi bilo za to tekmo toliko zanimanja, ker se pa za Zarjo skrivajo izvestni nameni, o katerih čvkaajo že vrabci na srehan, je pozornost našega športnega občinstva za to tekmo močno povdarjena.

V moštvu Zarje nastopijo razni igrači iz vseh delov naše države, tako da lahko smatramo to pisano enajstorico za malo reprezentanco naše države. Od tod pridobiva tekma na važnosti in bo gotovo zvalila na igrišče številno radovedno in dobrega sporta željno publiko.

★

Mladinski plavalni tečaj SK Ilirije, katerega je poselelo 84 otrok se je v torek zaključil z interne plavalno tekmo, ki je pokazala uspeh 14 dnevnega marljivega dela na kopališču. Velika večina otrok si je pridobila osnovno spretnost v crawlu in povodni moč je za te otroke za vedno umrl. — Prihodnji plavalni tečaj se prične v ponedeljek, 17. t. m. ob 10 dopoldne. Sprejemajo se otroci od 8. do 14. leta, prijaviteli se je pri blagajni kopališča SK Ilirije. Pouk je brezplačen, vstopnina v kopališče je za tečajnike znižana in znaša 2 Din.

Koledar

Četrtek, 13. julija: Anaklet, papež, mučenec.

Novi grobovi

† Dr. Rihard Karba. V torek ob 21.45 je umrl v Kamniku lekarnar in bivši župan g. dr. Rihard Karba, star komaj 57 let. V javnosti se je mnogo udeleževal in je bil gotovo ena najmarkantnejših in najprijateljskih kamniških osebnosti. Po rodu iz Iljaševcev pri Ljutomeru, kjer je bil rojen 2. aprila 1876, je dovršil gimnazijo v Mariboru in medicino v Gradcu. Nekaj časa je deloval kot okrožni zdravnik na Vranskem, nato pa je prevzel v Kamniku lekarno po svojem tastu, kamniškem županu Josipu Močniku. Dr. Karba je v Kamniku z veliko vztrajnostjo in energijo deloval pri naprednih družtvih. Bil je tudi vodja demokratske stranke v kamniškem okraju, za katero je nastopil kot kandidat pri volitvah v oblastno skupščino. Leta 1921 je bil izvoljen za kamniškega župana in je županoval do leta 1927, ko je prevzela občino združena koalicija ljudske in kmetijske stranke. Bil je moč zdravega humorja in zgoče kritike s pikirimi opombami, toda osebno zelo dobrega in mehkega srca ter velike energije in poštenosti. Vsa njegova moč pa je prišla posebno do izraza v težki in mučni bolezni, katero je prenašal z res vsega obudovanja vredno potrpežljivostjo in vdanostjo, ni pa izgubil svojega prirojenega humorja in dovipnosti niti v zadnji uri. To ga je močno povzdignilo v oči vseh, ki so ga poznali. Pokopali ga bodo danes, 13. t. m. popoldne na pokopališču na Zalah. Pokoj njegovi duši, hudo prizadetim žalujočim iskreno sožalje!

† V Slovenjgradcu je umrl g. Martin Runove, učitelj v pokouju. Pokopali so ga včeraj popoldne. Naj v miru počiva! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Denar ne prinese sreče

Rockefeller hoče dočakati 100 let

Rockefeller, najbogatejši človek v Ameriki in na svetu sploh, je te dni praznoval svoj 94. rojstni dan. Rockefeller živi strogo, vedno ima uro v rokah in hoče na vsak način učkati 100 let. Morda bo v tej borbi s smrtjo tudi uspel; kajti malo je ljudi na svetu, ki bi se znali tako premagovati in tako trdo živeti, kakor Rockefeller, najbogatejši človek na svetu. Pravijo, da je John D. Rockefeller podoben bolj mumiji, kakor živemu človeku, pa če tudi igra golf, in tudi takrat kar od veselja poskoči, če je pravilno vrgel žogo. Pravijo, da vzbuja pogled nanj pomilovanje. Pravijo tudi, da je Rockefellerju všeč, ker ga drugi pomilujejo, bolj je zadovoljen, kakor da bi ga kleli.

Rockefeller je danes radodaren človek. S svojim sinom Johnom je ustanovil pravo družbo za uboge, kjer deli denar revežem, čimbolj so potrebni, tem več dobijo. Do zdaj je razdelil okoli 750 milijonov dolarjev. Njegovi nasprotniki pravijo, da ta denar diši po petroleju in žveplu.

John D. Rockefeller je bil nekdaj in je morda še danes silno nepriljubljen človek. Popularnosti gotovo ne uživa. Prejemal je grozilna pisma, ki so vsebovala prokletstvo in grožnje, ponazorjene z lobanjami. Najbogatejši človek na svetu se je moral obdati s stražo, brez nje ne napravi nobenega koraka. Kadar je prišel na kako javno zborovanje, tedaj se je postavil vedno s hrbotom ob zid; previdnost je lepa lastnost. Danes obsovačijo človeka že radi tega, ker si nakopiči takšno bogastvo, toda Rockefeller je imel seveda tudi svoje posebne napake. Kamor je pridrl val njegove podjetnosti, tam so se vsa podjetja zrušila. Vse se je moralo ukloniti in žrtvovati svoj obstoj. Če se je hotelo kako podjetje rešiti, je to storilo edino na ta način, da se je pridružilo njegovemu podjetju. Jasno, da si je s takšnim ravnanjem Rockefeller nakopal

sovrastvo drugih. Rockefeller je imel seveda tudi zveze s politiki. Radi nelojalne konkurence in radi nedovoljenih zvez s politiki je bil obsojen na 29 milijonov denarne kazni. Ko so pričeli v njegovem rudniku stavkati, je Rockefeller ustanovil omenjeno družbo za reveže, pričel deliti denar med nje. Na svojem letovišču goji purane in sicer zato, da bi spominjal, da si je prve dolarje zaslužil z rejo te perutnine. Rockefellerju je pomagal na noge tudi njegov oče, ki je prodajal od vasi do vasi čudovita zdravila proti raku in kurjim očesom. Vsa Rockefellerjeva družina praznuje 26. septembra poseben praznik, ker je 26. septembra 1855 Rockefeller stopil v neko specerijsko podjetje in tako začel svojo karijero.

Rockefeller je čudak. Navadno rad sam tava okoli, toda pri svojem delu je silno metodičen. Kadar si je Rockefeller vtepel v glavo, da hoče denar, potem si ga s svojo vztrajnostjo tudi pridobi. Neki njegov nasprotnik trdi, da združuje Rockefellerjeva drznost Atile in vražja zvitost najboljšega diplomata. Rockefeller ni posebno skrupulozno gledal, na kak način mu ta denar prihaja. Ni se zmenil za pot svojega delavca in za trpljenje podrejenih, to mu je seveda vzgojilo lepo število nasprotnikov. Rockefeller je tudi na svoj način pobožen. On je prepričan, da je njegova vest čista. Nobene važne poteze ni naredil, ne da bi prej molil. Preden je izdal tudi najmanjšo vsoto, je v notranjosti pričel moliti.

Njegovega premoženja danes sploh ne morejo ceniti. Eno je gotovo, da je pri nekaterih podjetjih zaslužil tudi 2900 odstotkov dividende!

Kakor rečeno, si je Rockefeller vtepel v glavo, da mora doživeti 100 let in verjetno je, da jih bo tudi doživel.

Takšen je bil pogreb ponesrečenih rudarjev v Essenu. Torej tudi pogrebi v znamenju hitlerizma.

Norman Davis je prišel poročat k predsedniku Rooseveltu na jahto »Amberg-Jack« *o poteku pogajanj na razorožitveni konferenci v Zenevi.*

Gentleman jemlje sladkor s kleščami

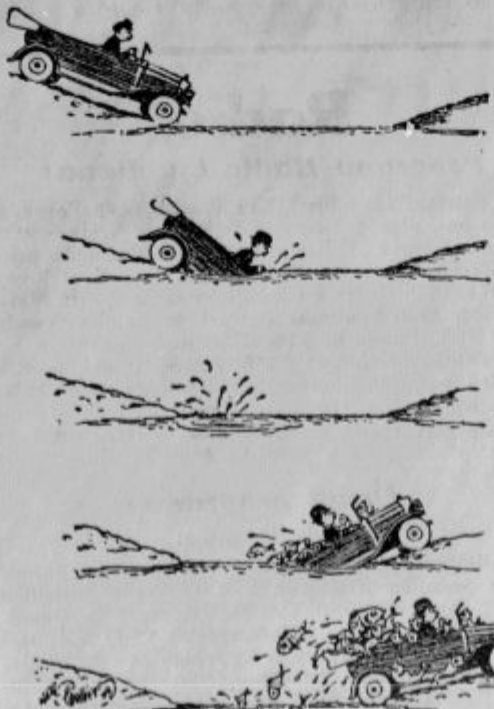
Besedo »gentleman« *razlaga angleški slovar z označbami: »poštenjak, izobraženec, olikanec« *in slično. Londonski listi pripovedujejo, da je označil pred kratkim sedanji britski ministrski predsednik za gentlemana »moža, ki bo tudi na samem zamejal sladkor s kleščami, a ne bo vtikal v sladkornico prstov.« *Toda neusmiljeni čas ne prizanaša niti temu, za Angleže toliko jasnemu pojmovanju. V londonskem listu »New Statesman and Nation« *se je prikazal tale mali oglas: »Gentleman, ki bo moral v kratkem zapustiti Indijo, se boji, da se bo zdel v domovini omejen, ker izvira njegov svetovni nazor iz leta 1880. Ker noče biti smešen in neokreten v novih razmerah, bi rad predručal svoje mišljenje, da bi to jako težko. A kako to storiti? Strokovno izobražene osebe, ki bi mu bile pripravljene pomagati tudi proti nagradi, naj pišejo na naslov...«****

Star recept pravih gostilničarjev

Ribiči na New Foundlandu in v Novi Angliji so se oddahnili, odkar je zopet dovoljeno v Zedinjenih državah pivo. Ladje, ki so dolga leta pošivale v pristaniščih, so zopet odrinile v morje. Konzum slanikov in polenovke je narasel po zgodovinskem 7. aprilu t. l. za 60 odstotkov. Ameriški gostilničarji redno postrežejo pivcem s slano ribo, ki poveča žejo. To ima ugodne posledice za ribiče.

Sestradan otok

Sredi Atlantskega oceana, približno na polovici poti od Montevidea do rta Horna leži otočič Tristan da Cunha. Poprej je bil neobljuden, a leta 1849 so se tu naselili brodomolniki, ki so se rešili s ponesrečene angleške jadralnice. Njih potomci so odrezani od sveta, nimajo pošte in živijo samo od ribolova, oziroma krompirja, ki ga pridelajo sami. Če prepreči neugodno vreme ribolov ali slabo obroditi krompir, morajo stradati. Njihov otok leži daleč stran od navadnih prog oceanskih parnikov. Letos vlada na otoku huda stiska. To je ugotovil kmalu po novem letu izletniški parnik, ki je zašel v te vode. Kapitan, ki so ga oblegali otočani, jim ni mogel pomagati, ker je bila preračunana njegova zaloga samo na številne turiste. Zato je samo sporočil o lakoti po povratku v Ameriko najbližjemu britskemu konzulu. Pred sto leti bi najbrž takoj poslala Anglija pomožno ladjo, a zdaj morajo oblasti štediti. Otok nima nobenega trgovskega ali vojnega pomena za imperij. Zato je samo naprosil konzul kapitana drugega izletniškega parnika »Carinthia«, da bi otočanom izročil skromno zalogo zdravil in živil. A »Carinthia« *se je zdaj povrnila v Rio de Janeiro s tovarom na krovu. Kapitan je zaman ostal 17 ur v bližini otoka. Burja mu ni dovolila pristati, ker obdajajo otok nevarne čeri. Zdaj je prevzel pošiljatev v južno vodovje namenjen japonski tovorni parnik »Manilu Maru«. A če ne bo dovolilo vreme tudi Japoncem spustiti čolnov, bodo nesrečni otočani obsojeni na počasno umiranje.*

Ribiči lov z avtomobilom.

Dve slike o strašni železniški nesreči na progi med Apolda in Bad Sulza. Radi pokvarjenih tračnic je skočil brzovlak iz Stuttgarta s tira. Doselej so našli 5 mrtvih in 16 hudo ranjenih. Na levi sliki se posebno dobro vidijo skrivljene tračnice

Silne poplave v Podkarp. Rusiji

50 žrtev in 2000 ljudi brez strehe

V podkarpatski Rusiji, tem daljnem vzhodu češkoslovaške republike, je prišlo te dni radi velikih nalivov do silne katastrofe. Tisa je prestopila bregove in poplavlja okoliške vasi. V ševljuškem okraju se je voda Tise, ki nosi s seboj drevesa, les, mostove, vse kar je našla na poti, razlila v širino 10 km in v dolžini 20 km ustvarila pravo jezero, iz katerega molijo samo strehe kmetskih hiš. Občine Kralova na Tisi, Verjace, Tekovo, Černyardov, Sirma, kakor nešteto drugih, so pod vodo. Nikdo ne more do teh vasi in tako ni mogoče ugotoviti, kaj je s tamkajšnjim prebivalstvom. Pri Kralovem na Tisi je voda predrla nasip Tise in voda je zalila vso vas v višini poldrugega metra. Žetev je popolnoma uničena. V vas je mogoče prispeti samo s čolni.

Največje grozote so preživeli v noči 9. julija v vasi Vylok, kjer ni kljub opozorilu oblasti in zvonjenju zvonov del prebivalstva hotel zapustiti svojih domov. Tako je voda presenetila nesrečneže v hišah in mnoge požrla. Samo v Vyloku je utonilo 50 oseb. Porušenih je 400 hiš in okoli 2000 oseb je brez strehe. Število izgubljene živine še ni bilo dognano. Do katastrofe je prišlo med prvo in drugo uro ponoči, ko je nenadoma pridrla voda v Vylok. To ni bila več reka Tisa, temveč pravo jezero. Voda je takoj zalila vse ceste in polja. Nastala je strašna zmešnjava in začel se je neenak boj prebivalstva z besnim elementom. Takoj je bila alarmirana vojska v mestu Berehovu, rekvirirani so bili vsi čolni in prevozna sredstva in prišla je ta-

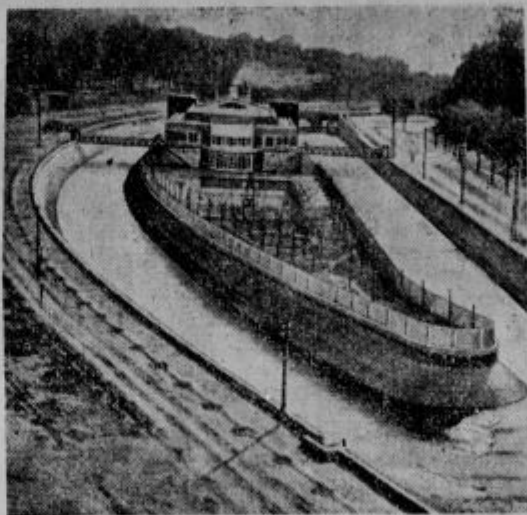
koj pomoe prizadetim. Ko se je prikazala zarja, si lahko videl ljudi, kako so se trdno držali ali desk ali tramov in plavali po vodi. Te so pobrali in jih rešili. Mnogo so jih našli tudi v podrtih hišah in jih tudi rešili. Nekatere hiše je val porušil. Vse javne zgradbe v Vyloku so pod vodo. Vyloški pošt-ni urad je do zadnjega trenutka pošiljal klice na pomoč, dokler ni končno telefonske in telegrafске aparate zalila voda. Deželno vojno poveljstvo v Košicah je takoj organiziralo in odposlalo na mesto ženijske oddelke s pontoni. Iz Berehova je prišla v Vylok ekspedicija češkoslovaškega Rdečega kri-ža in z njo mnogo prostovoljcev, ki so pomagali reševati nesrečne ljudi. Tudi orožništvo je prišlo na pomoč. Prispela je tudi vojaška kuhinja, ki deli med prizadete ljudi kruh in slanine. Del beguncev iz Vyloka bodo namestili v Berehovu, in sicer v šolah.

Dne 9. julija je okoli poldne pričela padati voda v Vyloku. Češkoslovaški Rdeči križ je s svojimi avtobusi odpeljal 150 otrok v Berehovo, medtem ko je 250 otrok odšlo k svojim sorodnikom. Okoli 1500 oseb čaka v okolici, da splahne voda in da se zopet povrnejo domov. Pogled na Vylok je strašen. Od velike občine je ostal samo del ulic. Šele, ko bo voda odtekla, si bo mogoče ustvariti jasno sliko o veliki nesreči. O poplavi v drugih krajih podkarpatske Rusije niso še prispale točne vesti, ker je voda pretrgala telefonske in brzojav-ne zveze. Pod vodo je tudi železnica pri Trebuša-nu na romunski meji in promet so morali prekiniti. Promet opravljajo na tem mestu tovorni avtomo-bili češkoslovaških državnih železnic.

28.000 koles sira

V veliki sirarni v Dijonu so se podirle police pod težo 28 tisoč koles sira. Ta plaz je zasul tri delavke, ki so utrpeli resne poškodbe in morale v bolnišnico. Ena od njih se celo nahaja v življenjski nevarnosti.

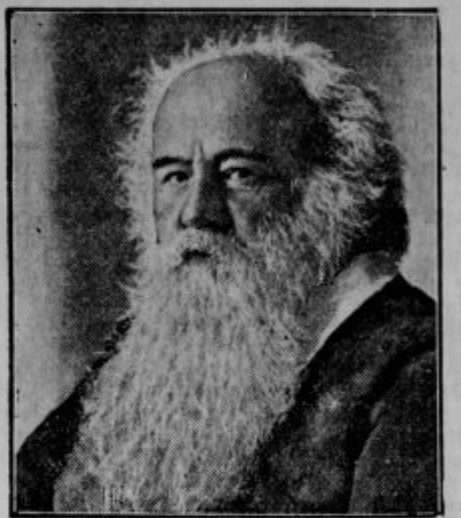
Ali je to na Ljubljani?

V španski prestolnici v Madridu je poleti neznosno vroče. Kdor le more, beži iz vlemesta na morje ali v gorovje. Neki podjetni španec je prišel na misel, da bi se dalo postaviti kopališče sredi reke. Zgradil je pravi kopalni otok v obliki velikanskega parnika in obisk kopališča mu je zagotovila silna vročina.

V Garmach-Partenkirchen so ustanovili posebno okrevališče za bolne ptice v gorovju.

Avstrijski pesnik Herman Bahr bo 19. julija star 70 let.

Zmagovalci motorne dirke Avus (dirkašee) v Berlinu. V sredi Anglež Dodson Branchall, poleg njega drugi dirkač Nemec Edvard Kratz

★

»Pravkar berem, dragi Janez, da črnci prodajajo svoje žene. Ali bi to tudi ti storil, ako bi bila pri nas navada?«
»Ne, oddal bi te zastoni.«

★

»Plesalka I. I. je poročila vitkega Vladimirja da si ga lahko ovije okoli mezinca.«

★

»Ali bi se ne mogli hitreje voziti, gospod spre-vodnik?«
»Jasno. Žalibog moramo ostati v svojem vozu.«

„Prostovoljni darovi“

Pred dnevi smo poročali, da hoče Nemčija sredstva za izvrševanje javnih del zbirati tudi prostovoljne prispevke narodnega dela. K temu pripominjamo »Der österreichische Volkswirt«: tole:

Noben nameščenec, noben uradnik, pa tudi delavec ne sme ob prvi priliki, ko se mu izplača plača ali meza, opustiti prilike, da naprosi svojega poslodajalca, naj mu zadrži del plače in jo pošlje kot sprostovoljni dar za pospeševanje nacionalnega dela najbližjemu finančnemu uradu. Toda tudi podjetnik, pripadnik prostih poklicev in rentnik naj da. Da ne manjka prisilnosti, brez katere v Nemčiji danes ne gre, kaže tale stavek: Kdor se priznava k nemški narodni skupnosti, mora biti pripravljen od svojega dohodka dati del kot znesek za pospeševanje nacionalnega dela. Kdor torej ni pripravljen, se postavi tako izven nemške narodne skupnosti... Stara liberalna država ni samo socialnih izdatkov, ampak vso socialno politiko prepuščala prosti volji posameznikov. Tako je preostalo avtoritativni državi, ki pravi, da je premagala liberalizem v njegovih oblikah, da poskuša enako s preskrbo dela. (Poleg tega seveda ne-

časno, ker je v resnici tu prisilnost.) To je tista država, ki je med drugim opravičila uničenje državljanskih svoboščin s tem, da bo le tako mogoče premagati brezposelnost. S tem proglasom pa zopet vrača odgovornost, ki jo je pravkar prevzela, na podložnika nazaj.

Posameznik ustvarja delo s tem, da kupuje. K temu je tudi pozval Hitler v svojem slavnostnem govoru dne 1. maja nemško ljudstvo. Sedaj pa zahteva od istega ljudstva dar, ki zmanjšuje njegovo zmogljivost slediti pozivu Hitlerja. Če bodo Nemci sledili novemu pozivu, bo imel isti učinek kot nov davek, ki zvišuje produkcijske stroške in sicer ravno v tistem trenutku, ko hočejo pospešiti tok gospodarstva z znižanjem davkov, z znižanjem produkcijskih stroškov. Poleg tega pa je to davek obenem na plačel! Kar bi nameščenec ali delavec neposredno v obliki gospodinjinskih izdatkov privedel gospodarstvu, ki ima že vse priprave, da te zneske porabi, naj da sedaj državi preskrbi z delom, ki pa sploh šele mora na novo zgraditi ves ta razdeljevalni aparat. Končno vzklika Volkswirt: »Nacionalna ekonomija v otroškem vrtecu«

vojna škoda 201,50—208 (202,50, 201), 6% begl. obv. 34—34,75 (34,10, 33,90), 8% Bler. pos. 34,50—35,50, 7% Bler. pos. 32,50 den., 7% pos. DHB 45—49.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 51,85, Aussiger Chemische 171, Alpine 12,50, Trboveljska 15, Rima Murany 25,75.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal danes neizpremenjen, ravnotako tudi cene. Vendar glede nadaljnjega razvoja še ni sigurnosti. Svetovni trg je dvneštji zaradi vesti o slabji ameriški žetvi pšenice.

Ljubljana. Pšenica bač. 76 kg 285—290, 77 kg 295—300, koruza 127,50—132, za julij 135—137,50, moka bač. 0g 430—435, ban. 440—445.

Novi Sad. Radi praznika borza ni poslovala. Budimpešta. Tendence prijazna. Promet srednji. Pšenica okt. 11,30—11,40, zaklj. 11,37—11,38, marec 12,48—12,57, zaklj. 12,53—12,54, 27 okt. 6,90—7,13, zaklj. 7,12—7,13, marec 7,92—8,15, zaklj. 7,13—7,15, koruza julij 8,30—8,33, zaklj. 8,33—8,34, avg. 8,36—8,38, sept. 8,85—8,90, zaklj. 8,85—8,85.

Chicago. Pšenica marec 109,50, sept. 109,75, dec. 107, koruza marec 77,50, sept. 72,75, oves sept. 41, dec. 46,50, 27 sept. 78, dec. 80.

Winnipeg. Pšenica julij 90,50, okt. 92,625, dec. 96,50.

Po esperantskem svetu

Poljsko učiteljsko združenje in esperanto. Zvišazek Naučycielstwa Polskiego (Združenje poljskega učiteljstva) je ustanovilo na pobudo g. mgr. fil. Arkadiusz Mirkowicz-a sekcijo učiteljev esperantistov. 12. jun. t. l. je sekcija priredila prvo propagandno predavanje za učiteljstvo. Predaval je g. Borys Strelczyk o temi »Na potu medsebojnega sporazumljenja«. Zvišazek Naučycielstwa Polskiego je največje učiteljsko združenje, ki šteje okrog 50 tisoč članov in izdaja več stanovskih časopisov in pedagoških revij. Najvažnejše glasilo je »Glas Naučycielstwa« (Glas učiteljstva). Združenje je obljubilo sekciji, da bo redno objavljalo članke o esperantu. Sekcija je dobila tudi svoje prostore v velikem učiteljskem domu, kjer bo vodila tudi esperantske tečaje za učiteljstvo. Poljskim učiteljem-esperantistom iskreno čestitamo k temu uspehu.

Avstrijska železnica in esperanto. Ravnateljstvo Avstrijske zvezne železnice se je odločilo organizirati esperantske tečaje za železničarje pod vodstvom dvor. svetnika Hugo Steiner-a (odlok z dne 5. IX. 1932, št. 13.560). Železniška uprava daje pri izbiri vlakovodij za mednarodne vlake prednost onim železničarjem, ki že znajo esperanto.

Velika tvornica strojev uporablja esperanto. Svetovna tvrdka Bratje Storch & Comp., tvornica strojev v Hengelu (Nizozemska), je uvedla esperanto v svojih uradih in ej pozvala esperantske trgovce na sodelovanje.

Poštarji uporabljajo esperanto. V Amsterdamu se je lani 60 poštarjev učilo esperanto. V amsterdamskem poštneem uradu je 24 pismonoš, ki govorijo esperanto in nosijo esperantsko zvezdo na svoji uniformi.

Kamnik

Proslava francoskega narodnega praznika, ki jo je organiziral Francoski krožek in bi se morala vršiti v četrtek zvečer v Čitalnici, je radi smrti g. dr. Riharda Karbe preložena na nedoločen datum.

Redno avtobusno zvezo Kamnika s Stahovico je zopet uvedlo avtobusno podjetje Kregar in Fajdiga. Avtobus vozi vsak dan od vlaka, ki prihaja v Kamnik ob 9,41 in se vrača s Stahovico ob 11,50. Ob nedeljah pa vozi avtobus od vsakega vlaka.

Jezik očistimo peg... Za kamniško tovarno smodnika se je že v govoru in tudi pisavi zelo udomačila tuja in nerazumljiva beseda barutana, ki je iz turškega jezika prešla v srbo-hrvaščino. Gotovo ni prav, da se oprijemljemo te besede, saj imamo lep domač izraz smodnišnica, prav tako kot za barut rabimo vedno besedo smodnik. V Bleiweisovih časih so rekli naši smodnišnici praharna ali pa tovarna smodnika.

Kamniško kopališče je s tekočim tednom odprto. Prejšnji teden so morali izvršiti še nekatere popravila v malem bazenu. V nedeljo pa smo dočakali prvi solnčen in vroč dan, voda je bila že zelo topla in na kopališču je ves dan vladalo živahno vrvenje. Na teniških igriščih poleg kopališča so se spoprijeli v prijateljskem srečanju teniški igralci Ilirije, Domžal in Kamnika. Njihova igra je privabila prav lepo število gledalcev.

ZAHVALA. Za mnoge dokaze iskrenega sočutja izražene ustmeno, kakor pisмено, ob izgubi naše dobre, nepozabne mame, oz. stare mame, gospe

Uršule Mikolič

se najiskreneje zahvalujemo. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so drago nam pokojnico spremili k večnemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni pred. duhovščini, zlasti č. g. kanoniku Ferjančiču, ter g. primariju dr. Pauliču in njegovi gospej soprogji, ki so nam bili za časa boleznij in v dnešni žalosti s svojo požrtvovalnostjo v veliko tolažbo.

Novo mesto, Brežice, Maribor, Laško, dne 10. julija 1933.

Rodbine:

Mikolič, Hudaj, Čar, Borštnik, Pleskovič.

Kaj Vam je potrebno

da dobite

MOŽA

Se li želite dobro poročiti še to leto? Potem morate v naprej točno vedeti, s čim boste pritegnili nase človeka svojih sanj. Govoril sem z več sto moškimi, od katerih je bilo več milijonarjev. Opazil sem, da je dalo devet desetih teh moških prednost ženam z belo, nežno in baržunasto kožo. Zdaj ve že vsaka ženska, kako more uresničiti svoje želje s malimi stroški in brez truda. Jamčimo, da nova krema Tokalon vsebuje primese, ki polepšavajo in jačajo kožo. Teh primese ne vsebuje noben drug proizvod, pa naj stane kolikor hoče. Ta krema ni nikoli poznala neuspehov. Vzemite kremo Tokalon, hrano za kožo rožnate barve, in to na večer pred spanjem. Hranila in pomlajevala bo Vašo kožo med spanjem. A krema Tokalon bele barve (brez masčobe) uporabljajte jutraj, ker daje belino, prožnost in odpornost, zožuje razširjene celice in odstranjuje zajedavce. Začnite še danes uporabljati kremo Tokalon: če sta še tako nežna Vaša polt in Vaša koža; uspeh Vas bo iznenadil in navdušil. Za uspeh jamčimo ali pa vrnemo denar.

KULTURNI OBZORNİK

Mladinska Matica

Letošnji knjižni dar »Mlad. Matice« je dokaj posrečeno izbral in nudi otrokom dosti pristne hrane. Sleherina izmed štirih knjig odpira na svoj način otroški svet od fabule do resničnega življenja.

Kresnice, nekaj zbornik poljudnih sestavkov, vodijo mlade bralce po zgodovini »stare pravde«, v kraje, naseljene s slovenskim narodom (Prekmurje, Združene ameriške države, po slovenski obali itd.), širimo Jugoslavije in med sosednje narode. V celoti je prav živahna, aktualna in popridno prikazana.

Brkajna Celjastnik, katerega je po svoje razvil v prijetni pravljici Bogomir Magajna, je sicer povsem pravilno zasnovan, tudi magajnovsko gladko prelivajoč se, vendar pa se zdi, da je zrasel pod vplivom neslovenskega pravljicega ozračja. Brez dvoma ga bodo mladi bralci gotoli, posebno radi nazornih ilustracij (Božidar Jakac), ki dopolnjujejo fabulo.

Za veselo in žalostno »čas«. Knjiga slikanica, ki so jih vzbudile drobne pesmice Anice Černejeve. Začenjajo in končajo se z zimo. Vmes pa teko veseli dogodki pomladnega, poletnega in jesenskega časa. Slikanje je izvršil ilustrator Edo Deržaj. Ta knjižica je najlepši in najprijetnejši dar letošnje MM za ljudskošolske bralce. Deržaj je namreč oživil vse predmete, tako da se giblje vsa narava, poje, se smeje, in sicer povsem v smislu otroške fantazije. Sočne barve se povzdigujejo otroške prostrane misli. Deržaj naj še kako podobno knjižico podari našim malekom. — Povsem drugačna pa je knjiga, ki ima resnoben značaj.

»Loveci na mikrobe«, katero je po raznih virih sestavila Marija Kmetova. Tu so v lahki besedi naštet vsi veliki može, ki so posvečali svoja življenja izključno raziskovanjem raznih bacilov, povzročiteljev zavratnih človeških bolezni. Marija Kmetova zna pripovedovati kratko in napeto. Sleherina moč zaje je skoraj pravilni junak, a hkrati se po njegovih velikih delih čuti, da je to le človek, ki je bil človekoljuben in železno vztrajen.

Tako se smiselno prepletajo štiri knjige, katerih vsaka po svoje seza v otroški svet, z resnobo ali fabulo, in se tako med seboj dopolnjujejo. Zdi se nam pa, da bi moralo uredništvo bolj paziti na čistost slovenskega jezika, da ne rečemo grobih slovniških napak (n. pr. kako se imunizira konje).

L. G.

Med knjigami in revijami

Euharistijski kongres i njegova priredba. Izšlo je permanentni odbor euh. kongresa u Jugoslaviji. Zagreb, 1933. — Ker so bila ob priliki raznih euharistijskih kongresov v Jugoslaviji, tu in tam pomanjkljiva priprava dela — niso bile namreč upoštevane vse možnosti — so člani pripravljalnega odbora, ki so ob raznih prilikah proučili vse nedostatkosti, opisali v tej knjižici podrobno vse priprave s vseh vidikov in možnosti evh. kongresa. Imenovanim prilikam bo knjižica prav dobro služila. Slane 8 Din.

Dr. Cvjetko Škarp: Dinko Politeo. Studija. Zagreb, 1933. — Prof. Škarp, ki je že nekaj del napisal, se je to pot lotil skoraj pozabljenega Dinka Politea ter ga osvetlil v daljši študiji kot časnika (bil je svoječasno imenovan »najboljši časnik slovenskega juga«), javnega delavca, kritika in človeka. Avtor je zajel tudi njegovo dobo, in sicer s stališča politike in kulture, v katerih se je Politeo gibal. Tako je ta študija zanimiv donos k hrvatski politični in kulturni zgodovini.

Damir Feigol: Čarovnik brez dovoljenja. Gorica, 1933. — V književni zadrugi »Goriška Matice« je izšla te dni nova Feigolova knjiga, ki sega po dosedanjem pisateljevem načinu v knetsko obležje; je po svoji strukturi in zamisli precej raztegnjeno-oblapna, vendar pa pokaže nekatere knelke tipe (po večini karikirane figure) dosti dobro. Psihološke povezanosti v tem delu skoroda ni.

Ludwig in Conrad. V nedolgi časovni razmakljenosti je dala založba »Evalit« dve knjigi: Emila Ludwiga »Julij 14« (prevedel Pavel Debevec) in Josepha Conrada »Tajfun« (prev. Griša Koritnik). Prva knjiga pomeni silen dokument (pisatelj je črpal iz zgodovinskih virov, katere je samo s svojizanim pisateljskim slogom prebarval) sramote svetovnega požara, katerega so podneli nekateri blazirani državniki iz golih kapric. Pisatelj je brezobzirno strgal krinko z obličja vseh teh degenerikov ter pokazal milijonskim množicam — čemu so se klale. Knjiga obsega časovno julij 1914. leto, ko so razne ekscelence evropskih držav intrigirale med seboj ter končno sprožile strahotni val, katerega ni bilo več mogoče ustaviti. Knjiga nosi po pravici naslov: Sinovom v svarilo! — Conradov »Conrad« je ukrajinski Poljak Korzeniowski, ki je bil prvotno mornar in kapitan angleške trgovske

ladje ter vozil po Indijskem oceanu, kasneje pa se je na pobudo Galsworthyja lotil pisanja »Tajfun« je opisan z vso strahoto, brččas ga je avtor sam doživel takega, a glavni namen pisateljev v tej knjigi je bil, da pokaže psihološko delovanje te strahote na duševno bistveno različne tipe mornarjev.

★

»Čas«, št. IX.—X., prinaša poleg važnih razprav in člankov (Poljsko-nemški odnosi s posebnim ozirom na Gdansk, Gdynijo in poljsko Primorje, M. Zgonik; Nekaj misli k predlogu zakona o zatiranju spolnih bolezni, dr. V. M.; Ruska izkustva o splavljanju, dr. A. B.; itd.) svojevrsno razpravo izpod peresa mladega katoliškega ideologa dr. Stanke Gogale »O kulturnem izvoru gospodarstva«. Avtor je, preden je prešel na gospodarstvo, razvil izvore umetnosti, znanosti in religije in sicer tri: duševni, duhovni in življenjski izvor. Naj radi pomanjkanja prostora obstanemo le pri izvori gospodarstva. Duševni izvor je animalna ali gonsko občutena potreba, duhovni izvor (in to je važno, ker se smatra gospodarstvo v življenju zgolj pridobitna stran posameznikov in je zategadelj daleč od vsake duhovnosti) pa je v duhovni potrebi po pametnem in ekonomskem gospodarjenju, daleč v potrebi po izbiri gospodarskih oseb (gospodarsstvenikov) in pa v potrebi po tem, da bi vsak poedinec dobil zadosti gospodarskih dobrin. Življenjski izvor je jasen. Ta razprava je tem sodobnejša, ker danes prevladuje v gospodarskih krogih prepričanje, da je izvor gospodarstva človekov egoizem, ki ima namen, da izrabi le v svojo lastno korist sleherno priliko in ne izbira pri tem nobenih sredstev.

»Foto-amater« prinaša v julijski številki zanimivo odkritje. Imamo namreč v Hollywoodu Slovenca fotografa, Zunderšica Jožeta, ki ga poznajo Američani pod imenom Joe Z. Lisl. Zunderšič je kinooperater in fotograf pri »Focus«. Prispeval je tudi sam članek z naslovom »Mož za topom«, kjer opisuje delo in razmere v filmskih studijih v Ameriki. V uvodnem članku piše o njem akademski slikar Božidar Jakac. Mesečnik je lepo ilustriran, zlasti pa ugajajo štiri celostranske reprodukcije na krednem papirju.

Drobne

Usodna pomota. Ivo Lendič je ocenil v »Hrv. straži« slov. prevod Kristiana Elsterja, »Sodnikovo hiše ob Fjordur«, a pristavil, da je ta pisatelj skupaj s ostalim članovino delegacije njemačkokg centra Penkluba napustilo dubrovški kongres uslijed židovskih provokacija, vendar pa je to delo idejno in umetniško mnogo na višji stopnji, kakor hočejo sugerirati »razne« »Binoze«, »Noliti« itd. o delih tujih pisateljev. — Na 16. je seveda odgovorila »Binozina«, revija »15 dana« z vso silo protidokazov o negativnosti in protikatolištvu Hitlerjeve politike, literature itd., kar da dokazujejo »Slovenčev« članki... To se pravi: Proč s prevodi hitlerjevske literature, katere zastopnik je tudi Kristjan Elster. — Lendič se v večerajšnji »Hrv. straži« zopet brani in dokazuje pristano dubrovniškega kongresa, a obenem dokazuje iz vsebine »Sodnikove hiše ob Fjordur«, da ni vendar tu nobenega znamenja o kaki hitlerjevski ideologiji. — Seveda ne vedo kritiki niti pri »Hrvatski straži« niti pri »15 dana«, da Kristian Elster ni Nemeč, ampak Norvežan, in da se sploh ni udeležil letošnjega dubrovniškega penklubskega kongresa. Oni Elster, ki je postal zaradi dubrovniškega nastopa za hitlerjevske metode znan, nima pisateljskega imena, kakor ga ima njegov norveški soimenjak, zato je pač glasen v novi Nemčiji, da bi si z glasno besedo pridobil ime. Imenuje se pa dr. Hans Martin Elster. — Potemtakem sta oba hrvatska kritika zaman prebivala črnilo, ter se — nepoučena — bila za ono, česar ni...

Feldmanova satirična tragikomedija »Zee« nagrajena z Demetrovo nagrado. Za leto 1932-33 je prejel Miroslav Feldman za najboljšo domače delo te sezone v zagrebškem Nar. gledališču, za znano tragikomedijo »Zee«, katero je sprejel Langer za prihodnjo sezono v praško vinohradsko gledališče, a Golija za ljubljansko, Demetrovo nagrado. Feldman je še mlad hrvatski pesnik in dramtik. Doslej je izdal dve knjigi pesmi in tri drame, a ima že pripravljena nova dela. Demetrova nagrada (ki znaša 10.000 Din) je pač dobra pobuda za plemenito tekmovanje v domači dramski produkciji in deluje že od leta 1906.

Kulturna Praga. V zgodovini praških umetniških razstav pomeni število 40.000 obiskovalcev, ki so si ogledali Meštovičev razstavo, rekord tovrstnega zanimanja praških prebivalcev. Saj je ta obisk visoko prekosil Pariz (ki ima 4½ krat toliko prebivalstva), ko je Meštovič tam razstavljal. Zvečer 16. julija se bo razstava zaprla.

Stanje Narodne banke

Pravkar objavljeni izkaz o stanju Narodne banke kaže za 8. julij te-le postavke (vse v milijonih dinarjev, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 30. junij):

Aktiva: zlato 1.797,19 (plus 0,02), valute 0,24 (plus 0,13), devize 102,0 (— 0,7), skupno podlaga 1.899,42 (— 0,54), devize izven podlage 42,3 (plus 0,4), kovani denar 306,9 (— 27,4), posojila: mešična 1.942,9 (plus 19,09), lombard 317,8 (— 1,5), predujmi državi 600, prejšnji predujmi državi 1.815,0 (plus 0,3).

Pasiva: obtok bankovcev 4.371,5 (— 31,9), drž. terjatve 7,34 (plus 3,24), žiroračuni 312,14 (plus 61,5), razni računi 682,7 (— 20,0), skupno obveznosti po vidu 1.002,15 (plus 41,75), obveznosti z rokom 1.809,37 (plus 30,2), razna pasiva 326,3 (— 52,95).

Svota obtoka in obveznosti po vidu se je povečala za 12,8 na 5.377,7 milj. Skupno kritje je ostalo neizpremenjeno: 35,44, samo zlato kritje pa je padlo od 33,52 na 33,44 odstotkov.

Posebnih izprememb ta izkaz ne prinaša. Opaziti je nadaljnji odtod kovane denarja v promet, nadalje so se radi sezizjskih potreb zvišala eskontna posojila, dočim je lombard še padel.

★

Prvo društvo za zaščito vlagateljev v Ljubljani je naslovilo na bansko upravo ter ministrstvo trgovine in industrije vlogo, v kateri zahteva, da bi se pri zavodih, ki uživajo zaščito po čl. 6, odnosno izplačujejo po lestvici, uredilo postopanje za izplačila enako. Sedaj določajo zavodi sami vzdrževalne zneske, potrebno pa je, da sodelujejo pri tem obične, ki naj bi izjavile, koliko potrebuje dotični za vzdrževanje. Glede mestne hranilnice pravijo, da je v interesu vlagateljev, če bi poslovala redna uprava. Splošno postavila zahtevo revizije vseh denarnih zavodov, ki so omejitvi izplačila. Potrebno je znižanje režije, ker se še vedno dele razne nagrade. Tudi komisarij so previsoko honorirani. Obrestna mera se mora znižati in vsako posebno zaračunavanje režijskih stroškov je nepotrebno. Glede trgovanja z vložnimi knjižicami je zavladal pravi kaos. Knjižice se kupujejo v spekulativne namene. Banska uprava naj izda ostre ukrepe proti temu kupčevanju, naj strogo kaznuje one, ki bi stremili za nedovoljenimi kompenzacijami.

Produkcija bakra v borskem rudniku. V prvi polovici je po pisanju francoskih gospodarskih listov znašala produkcija bakra v Bori 18.619 ton. Pripominjamo, da je lani celo leto znašala produkcija 30.159 ton.

Likvidacija. Fabrika manufakture Vučkovič, dr. z. o. z. v Ljubljani in s podružnico v Zemunu.

Obični zbor. Jugoslovanska tekstilna tvornica Mautner, d. d. v Ljubljani, 29. julija ob pol 11 v Kreditnem zavodu.

Dobički sladkornih tovarov. Sladkorna tovarna v Osijeku objavila računska zaključek za leto 1932/33. Čisti dobiček znaša 0,3 milij. Din v primeri 0,4 milij. v letu 1931/32 pri glavnici 30,8 milijona Din.

Borza

Dne 12. julija 1933.

Denar

Dolar se je danes mednarodno uvrstvil. Londonske vesti pravijo, da je to uvrstitve pripisovati nakupom trgovine za nakup sirovin in pa spekulaciji.

Pri nas sta popustila le Praga in Berlin. Curih in London sta ostala neizpremenjena, vse druge devize so pa narasle.

Avstrijski šiling je na ljubljanski borzi popustil na 8,85 (zaključek), v Zagrebu je bil zaključen po neizpremenjenem tečaju 8,775, v Beogradu pa je notiral 8,775—8,80. Grški boni so notirali v Zagrebu 40—42, v Beogradu 43 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2308,18—2319,54, Berlin 1361,03—1374,83, Bruselj 798,02—801,96, Curih 1108,35—1113,85, London 189,19—190,79, Newyork 4019,38—4047,64, Pariz 223,88—225, Praga 169,29—170,15, Trst 303,24—305,64.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.468 Din.

Curih. Pariz 20,205, London 17,135, Newyork 367,50, Bruselj 72,025, Milan 27,40, Madrid 43,10, Amsterdam 208,30, Berlin 123,20, Dunaj 72,70 (58,50), Stockholm 88,30, Oslo 86,05, Copenhagen 76,45, Praga 15,275, Varšava 57,70, Atene 2,94, Carigrad 2,47, Bukarešta 3,08.

Pariz, ob 11,45. Newyork 18,17 (včeraj 17,80), London 84,40 (včeraj 84,75). — London. Newyork je ob začetku borze notiral 4,645, kasneje pa se je uvrstila na 4,6725. Pariz je notiral 84 13/16, včeraj 84,75. Zlato 124, 9, srebro v palicah 18 7/16, termini 18 8/16.

Vrednostni papirji

V današnjem prometu je bila tendenca sicer čvrsta, vendar tečaji v primeri z včeraj niso dosti narasli. Promet je padel in je danes znašal na zagrebški borzi samo 500 kom. vojne škode. Nadalje je bilo zaključenih 20 delnic uspešne sladkorne tovarne.

Ljubljana. 7% inv. pos. 44 den., agrarji 25 d., vojna škoda 200 den., begl. obv. 32,50 den., 8% Bler. pos. 34,50—35,50, 7% Bler. pos. 32,50—34, 7% pos. DHB 50 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 43,50 den., agrarji 25—26,50, vojna škoda 201—204 (200, 201), 8. 109—201 (201), 9. 199 den., 6% begl. obv. 33—33,50, 8% Bler. pos. 34,50—35, 7% Bler. pos. 32,50—34, 7% pos. DHB 46 den., — Delnice: Narodna banka 3600 den., Priv. agr. banka 212—215, Sečerana Osijek 145—150 (145, 150), Impex 50 den., Isis 15—25, Trboveljska 140—150.

Belgrad. Narodna banka 3800 zaklj., Priv. agr. banka 215—216 (216), 7% inv. pos. 43—45,50.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonjska 3 mm visoka pletiva vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritliklino, mi, elektrika, vodovod — se takoj odda v bližini cestne železnice v Udmatu. Poizve se pri I. Oražem, Moste. (c)

Stanovanje

v vili se z avgustom odda. Poizve se v Nunske št. 8, pritličje. (c)

Dvosobno stanovanje

solčno, komfortno, kopalnica, balkon, krasen razgled, oddam s 1. avg. Informacije: Tržaška cesta 8. (s)

Dve prazni sobi

s tekočo vodo, pripravno tudi za pisarno, takoj oddam. Informacije: Tržaška cesta 8. (s)

Opremljeno sobo

čisto, zračno, mirno, strogo separirano, oddam gospodu. Florjanska ul. 31-I.

Vnajem

ODDAJO:

Lokali

pripravni za delavnice, skladišča ali za druga podjetja — oddam skupno ali posamezno v najem. Celovška c. 50. (n)

Lokal

se odda takoj v najem v Mahrovi hiši. Informacije daje Slovenska banka, Krekov trg 10. (n)

Gostilno

na najprometnejši ulici v Ljubljani oddam takoj v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7883. (n)

Posedstva

Nova hiša

štiristanovniška, elektrika, vodovod, kopalnica, velik obdelan vrt, 3 minute od cestne železnice v Udmatu — se prodaja. Poizve se pri I. Oražem, Selo. (p)

Posedstvo

skupno ali posamezne parcele, na hipoteke in tudi na hranilne knjižice, se prodaja na prostovoljni javni dražbi dne 16. 7. ob 15 v Mostah, Zaloška cesta 88. (p)

Dvodružinska hiša

poceni napredaj. Stanko Vrazova 13, Pobrežje pri Mariboru. (p)

Službodobne

Mlad stavbenik

z izpitom, se takoj sprejme na vodilno mesto. — Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor pod šifro »V agilitosti bodočnosti« št. 7879. (b)

Zastopnike

išče posojilnica za obisk privatnih strank za zaključevanje posojil. — Ponudbe na: »Kreditna zadruga«, Ljubljana, poštni predal 307. — Znamki za odgovor! (b)

Trgovski pomočnik

vojaščine prost, z dežele, najmanj 2 leti pomočniške dobe, za vodstvo podružnice na deželi, po možnosti s kavcijo — se takoj sprejme pri Plemenš Jožefu, Planina pri Sevnici. (b)

Šivilja

dobra moč, se takoj sprejme. Pliberšek, Poljanska c. 25. (b)

Službe iščejo

Pošteno dekle

vajeno gospodinjstva in kuhe v župnišču — želi službe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7843. (b)

Prodamo

Vinska sesalka

kompletna, skoro nova — napredaj. Celovška c. 50. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam audi — veliki izbori najugodnejše in najceneje trdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Modna konfekcija!

Naiboljši nakup! A Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

Hruške

sveže, kg 4 Din, črešnje, trde, kg 4 Din, zgodnje slive (ringlo) kg 3.25 Din, mladi fižol kg 3.75 Din. — Košare 30 kg razpošilja franko brzovozno — G. Drechsler, Tuzla. (l)

Čevljar, čistilni stroj

(Ausputzmaschine), kombiniran, komplet z motorjem — se pod ceno prodaja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7881. (l)

Kupimo

Tračno žago

in dve zobati kolesi (tribe), za vodno kolo na korke — kupi Kajetan Ahačič v Trzinu. (k)

Stoječ parni kotel

cca. 60—100 litrov vsebine, za nizki tlak, rabljen, a vendar dobro ohranjen, katerega rabim za ogrevanje vode potom pare — kupim. Simon Pirc, Podnart. (k)

Parni kotel

malo rabljen, 70—80 m² ogrevalne površine, 10 atm. in stoječ Dieselmotor 100—125 PS — kupimo. Ponudbe z obširnim opisom je poslati na »Slavija«, paromlin, Vukovar. (k)

Pohištvo

Pohištvo

Lesna industrija »Javor«, Logatec, ima skladišče v palači Vzajemne zavarovalnice, Ljubljana, Miklošičeva cesta, vhod z vogala. Prodajamo tudi na vložne knjižice. (s)

Denar

Poceni posojila

poceni od 2000 Din do 500.000 Din za vse vrste, stanove in poklice, odplačljivo v malih mesec. obrokih, dajejo »Stavbne Mobilne Zadruga«, Ljubljana, Mestni trg 25/1 — iščejo poverjenike! (d)

Obrt

Vsakovrstno

zlatu kupnje po najvišjih cenah CERNE, tvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Mlinarji!

Rz. prosa, ajdo in ječmen kupite najceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA, Veletrgovna žita in moka, Resljeva cesta 24.

Letovišča

Selce pri Crikvenici

renomirano morsko kopališče. Priporoča se na novo urejena gostilna Vila Dagmar. — Fina hrana. Komfortne sobe. Slovenska postrežba. (L)

Prazno stanovanje

s kuhinjo, elektrika, vodovod — se za časa poletne odda v bližini Predpola na Gorenjskem. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 7824.

REKLAMA »SLOVENCU«

neizpolnena! ISKOVENEC

Razno

Ljubljana, občinstvu

v vednost! Kdor hoče dober vinček piti, prigrizek dobiti, pri klavirju veselo se počutiti, ta mora pod Skalco priti. — Ciglič, restavrat, Mestni trg 11.

Gospodarske stroje

in vsa popravila mlatilnic, vitlov — izgotavlja dobro in solidno Jožef Kadrmaz, Maribor-Melje, Kraljeviča Marka 13. (r)

Auto-motor

Avto

6 sedežen — zamenjam za parcelo ali gozd v bližini Ljubljane. Premru, Dunajska c. 41. (f)

KUPUJTE SLOVENCU

IN ZAHTEVAJTE GA

POVSOD

Kurjih očes ni več!

Zakaj bi trpeli zaradi kurjih očes, ki grizejo, pečejo in bodejo ali pa zaradi bolnih, občutljivih in pekočih nog? Saltrat Rodell, nasut v vodo, sprošča kisik in daje vodi videz mleka. Ko so noge namočene v tej mlečni kopeli prodre kisik v znojnice in dovede zdravilne in ublažujoče soli do samega sedeža in tedra bolezn. Kurja očesa se tako omejujejo, da jih lahko v celoti odstranite s korenino vred brez vsake bolečine in nevarnosti. Kopeli ublažuje tudi otekline, vnetja in ozeblino. Saltrat Rodell se prodaja povsod po znatni ceni.

V palači Grafiki se odda:

1 trgovski lokal,
1 štirisobno stanovanje,
pisarniški prostori.

Poizve se: Uprava palače GRAFIKE, IV. nadst.

Ako želite, da Vam
bo dete tako
zdravo in veselo -
dajte mu

Energin

za krepitev krvi, živcev in teka
„Energin“ krepi kri, krepi živce, daje tek in pospešuje razvoj otroka. Otrokom od 5 do 15 let 3 krat na dan po 1 malo žličko okusnega „Energina“.
„Energin“ se dobiva v lekarnah v poliliterskih steklenicah po Din 35.—. Š pošto razpošilja Laboratorij „ALOA“ na Sušaku. 5 steklenic „Energina“ Din 117.—, 6 steklenic „Energina“ Din 220.— in 1 zastoj, 12 steklenic „Energina“ Din 440.— in 2 zastoj.
(Odobreno po min. soc. politike in nar. zdravja št. 4787 z dne 23. marca 1932)

† Zapustil nas je za vedno naš dobri soprog in oče, stari oče, stric in tast, gospod

Martin Runovc

učitelj v pok.

ki je v nedeljo po kratki mučni bolezni, v 77. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.
Njegove zemeljske ostanke položimo v sredo, dne 12. t. m. ob 4 popoldne k večnemu počitku.
Maša zadušnica se bo brala v tukajšnji župni cerkvi v četrtek ob pol 7.

Slovenjgradec, dne 10. julija 1933.

Rodbini RUNOVCI in FERJANI.

Neizmerno užalosteni sporočamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani soprog, atek, stari atek, brat, tast, svak in stric, gospod

Mr. Ph. Med. Dr. RIHARD KARBA

lekarnar

včeraj zvečer ob pol 10. uri, po daljši mučni bolezni, mirno in bogu vdano umrl.
Pogreb predragega pokojnika bo v četrtek popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti na pokopališče na Žale.

Kamnik, dne 12. julija 1933.

Rodbina Dr. Karbova
in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega obvestila.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Ne, dragi, zadosti hudo je, kakor je,« je pripomnil De Lacy. »Ne delajte še večjega zla. Bojim se, Rory, da to ni modro.«

»In vendar se ne morete zdržati smeha, kadar to berete,« je rekel Rory.

»Ne, tega pa res ne!« je priznal De Lacy.

»No, prav tako se mi bodo smejali protestanti, ko bodo videli kamen. To pa hočem. Nič ne zadene tega obilanca bolj kakor posmehovanje,« je Rory razložil svoj nemodri čin.

»Res je, a prav zaradi tega vam Sweeny nikdar ne bo odpustil,« se je oglasil De Lacy.

»Najlepše pri tem je,« se je smejal Rory, ki se mu je dobro zdelo, da je Sweenija tako potegnil, »da se nikakor ne bo mogel pritožiti zaradi tega, ker je rekel, da ga je sram papizma. No, in ali mu nisem ustregel?«

»Gotovo,« je odgovoril De Lacy, »toda hkrati ste to, kar je Sweenija glodalo, še bolj prezirljivo poudarili.«

»Saj prav to sem hotel,« je odvrnil Rory. »Ujel sem ga v njegovo lastno past. Mali odvetnik se je jezil nad papizmom in jaz sem z dvema črkama uničil več, kakor bi mogel župnik z dvakrat toliko.«

»Mojo besedo, Rory,« je smehljaje priznal De Lacy, »veliko jih je, ki bi z vso abecedo ne mogli besedila tako temeljito spremeniti, kakor ste ga vi z dvema črkama.«

XXI. poglavje.

Iz kakšnega lesa sta Regan in Salomon.

Reganova mati Roriju ni nič povedala, da je njen sin izdal njega in Kathleeno. Saj je bil Regan vendarle njen sin, zato je z materinsko nežnostjo skušala zakriti to, kar je bilo na njem slabega.

Spoznala je, kako globoko je njegovo sovraštvo do Rorija, da ga je dovedlo do takega koraka. Dokler vse toliko ne dozori, da bi se smelo odkriti, to se pravi, dokler se Rory in Kathleen ne poročita, je prosila Rorija, naj ničesar ne govori o tem, kar se je zgodilo. Če bi prišlo Reganu na uho, bi doma stresal jezo. Zato je bolje, je rekla, pustiti ga pri miru, dokler ne bo uvidel, da njegova jeza nič ne pomaga. Dasi pa Roriju ni izdala podlosti svojega sina, mu je vendarle priznala, da Shan ni njegov prijatelj.

Reganka je pred Rorijem skrivala izdajstvo svojega sina; ni ga pa skrivala pred svojo hčerko, ki ji je celo zaupala, kako je odkrila njegovo nakano, uničiti upanje dveh nedolžnih src. Tega hčeri že zato ni prikrivala, ker jo je Kathleen venomer izpraševala, kako more vedeti, da ji je Rory zvest, in pa tudi zato ne, da bi bila Kathleen previdna pred svojim bratom in mu ne izdala, zakaj se mu zarota ni posrečila.

»Kaj bi vse počel, ko bi izvedel, da smo mu prišli na sled! Gorje nama!« je vzdihnila mati.

Kathleen se je morala v Reganovi navzočnosti na vso moč zatajevati, da bi ji lice ne izdalo tega, kar je v srcu. Kakor pa je bilo videti, Shan vendarle ni bil zadovoljen. Ne da bi morda slutil, da je njegova zarota odkrita, a zdelo se mu je, da ni veliko opravi, ker Kathleen ni bila videti dovolj nesrečna. Zato ni miroval. Trdil se je, da bi Rorija kar se da oblatil, pa ne samo doma, ampak tudi pri ljudeh.

So ljudje, ki se tako zavistni in podli, da ne morejo odpuščati svojemuču sočloveku, če mu gre kaj po sreči. Tak je bil Regan. Rorija je sovražil, ker je moral nekoga sovražiti. Ker Kathleen Rorija kljub njegovim grožnjam in spletkam ni pustila, je to njegovo sovraštvo še povečalo. Ker ga je Rory na sejmju vrh tega še naklestil, je doseglo njegovo sovraštvo vrhunec. Tisti tepež je Regan smatral za posebno nesrečo. Spomin nanj se mu je zvil globoko v srce, vsak dan globlje in globlje. Čim globlje je grizel, tem večja je bila njegova želja po maščevanju. Ta čas pa, dokler ne pride dan maščevanja, je Rorija kolikor je mogel obrekoval zaradi dogodka na sejmju.

To je delal z največjo zlobo. Po gostilnah, kjer je prebil največ časa, je čisto javno zasmehljivo in prezirljivo govoril o Mary O'More, kako jo je tisti zeleni Conolly vlačil po sejmju. »Kakor sem slišal, je žugal tudi mr. Roriju. No, ljudje so se spremenili. Mislil sem, da ima Rory več pameti, kakor da take požira zaradi čednega obraza svoje sestre,« je glasno govoril.

Cprav jih je bilo dovolj takih, ki so radi poslušali obrekovanje, mu vendar nihče ni verjel; saj so poznali vzrok njegove jeze. S takim sramčenjem pa še ni bil zadovoljen. Pletel je še nekaj hujšega, da bi Rorija pomazal pred vsem svetom. Zadevo z racami, zaradi katere bi se mu samo smejali, če bi jo po pravici povedal, je tako vražje premeteno zasul, da je iz nje napravil hudodelstvo. Pripovedoval je s tistim pomilovanjem, za katerim slab človek tako rad skriva svojo škodoželjnost. Pripovedoval je, kako »žal mu je, da se je Rory tako izpozabil, da je kradel. Nikdar si ne bi bil mislil, da bi Rory mogel kaj takega storiti in ukrasti dve ubogi raci. Zaradi take malenkosti se pa res ne izplača, da bi človek postal tat.«